This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

TRACTATUS
DE
MEDICINA
UNIVERSALI,
SIVE
AURO POTABILI VERO,
HOC EST,
Accurata Descriptio veræ Medicinæ Universalis, ejusque admirabilis efficaciæ & virtutis, quas in Vegetabilia, Animalia & Mineralia exercet.

Cæco huic Mundo, instar Luminis claro splendore lucentis, obscuras sophisticationes cognoscendi, & à veritate dignoscendi rationem ob oculos ponens, & omnes agros desertos consolandi, & extremo auxilio adjuvandi gratiâ, descripta à

JOHAN. RUDOLPH. GL[illegible]

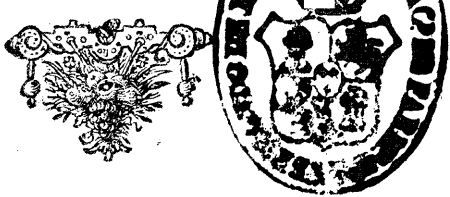

AMSTELODAMI,
Apud JOANNEM JANSSONIUM.
cIↃ IↃ c LVIII.

PRÆFATIO.

Hisce certior redderis, Benevole Lector, hanc de Vniversali Medicina, sive Auro Potabili dissertationem libello, cui Continuatio Miraculi Mundi *titulus, adjungendam fuisse. Quominus autem illud factum sit, temporis angustias impedimento fuisse Typographo, obstaculis nonnullis coacto, & Autumnalibus Nundinis Francofurtensibus ingruentibus obruto, ut, hoc omisso Processu, in Miraculi Mundi Continuatione exhibuerit tantum tres illos, quorum primus agricolas, & vincarum cultores, sine pecudum fimo, sterilia, & requisita pinguedine destituta sua rura pinguefaciendi modum & rationem docet: Alter viam monstrat Mercatoribus, ut aurum & argentum suum sine fœnore, & proximi incommodo in ædibus suis tutò & honestè augere queant: Tertius verò Medicis integrâ fide præditis monstrat, quo pacto facili, & exiguo labore, pauciscque sumptibus ejusmodi medicamenta comparent, quibus, instar Samaritani misericordis, ægrorum doloribus, & morbis mederi possint.*

Hos tres Processus typis mandatos in lucem emisit. Quartum de Vniversali Medicina Magnatibus bonam valetudinem conservan-

di, aut eam amissam recuperandi gratiâ à me dicatum & donatum, ob causas dictas omisit. Eum hoc libello publici juris facere consultum mihi visum fuit, quod ut Benevolus Lector in bonam partem interpretetur, & æqui bonique consulat, amicè rogo. Quæ autem summæ hujus Medicinæ usum concernentia nimis breviter hîc dicta erunt, accuratiore illustratione enucleata exhibebit libellus, qui de præcipuorum Medicamentorum meorum usu, propediem, Deo dante, lucem videbit, quod Lectorem Benevolum, celare non volui.

MUNUS EXHIBITUM

Omnibus

MAGNATIBUS

Conservandæ valetudinis & vitæ longæ acquirendæ studiosis, nimirum

MEDICINA UNIVERSALIS,

SIVE

AURUM POTABILE VERUM.

POsteaquam Divino Auxilio mihi opem ferente in Miraculi Mundi Continuatione tres excellentes Processus descripsi, ac diversorum Ordinum homines iisdem donavi, ut de victu & amictu sibi facilius, & conscientiâ tutiore prospicere queant; Etiam Magnatibus, & potentiâ, ac authoritate inclytis hominibus, quos ex memoriâ non deposui, munusculum aliquod offerre volui, diu conservandæ valetudini bonæ, & eidem amissæ recuperandæ inserviens.

Etenim Magnatum, & in potentiæ ac auctoritatis gradu locatorum hominum maximè interest, ut incolumi valetudine corporis fruentes subditis sibi à Deo concreditis sapienter imperent, & in bonis defendendis, ac malis puniendis

mentem sanam adhibeant. Mens verò sana post gratiam Divinam in sano corpore habitans ex corde & cerebro sanis prodit, & prodire debet. Fieri autem non potest, ut sine valetudine bonâ Rectio Publica rectè, & probè administretur, id quod luce meridianâ clarius & apertius patet.

Cum igitur omnium regnorum, & rerumpublicarum incolumitas & salus in prudentia Rectorum & Magistratuum sitæ sint, & eorundem imprudentia & ignorantia ad interitum subditos præcipites agere soleant, summa ope provideatur par est, ut totius Regni, aut Regionis caput sanum, integrum, lætum, prudens, & ingeniosum existat, & morbis, tristitiâ, pigritiâ, stupiditateque ad rectionem ineptum non reddatur. Ideò proximi mei amore motus nec volui, nec potui, quin hanc Universalem Medicinam ad sanæ, & bonæ rectionis felicitatem perpetuam plurimum conferentem in Magnatum gratiam scriptis mandarem.

Nam sine corporis incolumitate, & constitutione sanâ nemo integer homo appellari potest. Quid commodi æger sibi aut aliis affert? Nihil sanè; imò sibi & aliis obest, & damnum infert. Ægro capiti semper multa sana membra inserviant oportet. Sanum verò caput totius corporis rectionem felici administratione exsequitur. Quid homini ægritudinibus & doloribus divexato prosunt amplissimæ suæ facultates & divitiæ, quibus nec uti nec frui potest, easdem cum tædio

tædio adſpicicns, & tandem cum dolore relinquens? Sanum corpus profectò omnibus hujus mundi theſauris longè anteferendum eſſe quis negat? Ille feliciſſimus prædicandus, qui bonam valetudinem & divitias, dona duo Dei maxima, conjuncta poſſidet. Ægritudo & paupertas ipſa morte pejores, & deteriores cenſendæ ſunt.

Nonnunquam pios magiſtratus, & rectores ab exiguis morbis abripi & exſtingui cernimus, qui ſanè plures adhuc annos ſubditis ſuis præeſſe potuiſſent, ſi medicamenta bona in promptu fuiſſent, quorum ope ipſis ſuccurri potuiſſet.

Sed plurimorum hominum ea eſt indoles, eaque natura, ut caduca bona plærumque, vitæ ſanæ & incolumi, vitamque ſanam & incolumem ſaluti æternæ præferant. Hinc pauci bonorum medicamentorum ſtudioſi ſomniculoſam, & ſecuram vitam degunt, donec mors ipſos abreptura adeſt: Quo tempore demum experiuntur, quam incomparabile donum Dei ſit corporis ſanitas, & quam amara peccatorum pœna ſit ejuſdem ægritudo. Verum enimverò ſæpius nimis ſera, de neglecta & amiſſa valetudine bona cogitatio ſuſcipitur ab iis, qui cum hæc, quæ diximus, animadvertere incipiunt, nolentes volentes morti cedere vitam ſuam coguntur.

Itaque par eſt, ut quiſque in florentis ætatis gradu verſans doloribus oneratam ſenectutem,

ægritudinem, ac mortem recordetur, ac tempestivè remediis iis inhiet, quæ à Deo ad morborum, & dolorum mitigationem & amolitionem destinata sunt. Sicut avis caveæ inclusa facili negotio custodiri, sed difficulter recipi potest, postquam evasit : Ità & valetudo bona facilè conservari, semel amissa ægrè admodum recuperari solet. Sera sanè in fundo parsimonia est. Intereà tamen animus non abjiciendus, sed precibus remissionem peccatorum petentibus ad Deum Creatorem confugiendum, ac postea legitimo usu adhibenda sunt ea media, quæ Divinæ benignitatis largitas subministravit. Nam si preces seriæ præiverint, & medicamenta adhibita bona fuerint, fieri non potest, quin subsequuturæ valetudini exoptatæ morbus cessurus sit. Medicamini aliquid boni operaturo Divina benedictio adsit necesse est. Voluntate Divina destitutas actiones nostras omnes successu sperato carere certum est, & extra omnem dubitationem positum. Sine Dei permissione nihil fit, sive bonum illud sit, sive malum. Bonis omnia sunt bona, licet imperitis mala videantur, eò quod bonis omnia in bonum cedant. E contrario malis omnia sunt mala, quamvis à cœco mundo bona judicentur. Temporalis, & mundana ipsorum felicitas, ampliſſimæ divitiæ, grandis splendor, & potens authoritas sine pietate ignis vires sustinere nequeunt, sed in fumum abeunt, & ut vanissima vanitas evanescunt. Ni-

hil

hil constantius, nihil stabilius, nihil melius est pietate, probitate, virtute, & actionibus pietati congruis : Cætera omnia caduca & vana sunt. Nihil igitur pietate, virtute, & bona corporis sui valetudine prius antiquiusque habere debet unusquisque, sive summus, sive imus fuerit, sive amplissimas facultates possederit, sive ad incitas redactus Irum paupertate superaverit. Quo pacto autem Deo timore ac honore debito, & omni hypocrisi ac fallacia carente inserviendum sit, Sacræ Literæ in Veteri & Novo Testamento docent. Bonam valetudinem conservandi, & amissam recuperandi viam exactissimè monstrat exiguus hic libellus, quem omnibus iis commendo, qui conservandæ suæ valetudinis bonæ desiderio tenentur.

DE

MEDICINA UNIVERSALI,

SIVE

AURO POTABILI.

MEdicamentum, quod Universalis Medicinæ titulo honoratur, ità comparatum sit oportet, ut universaliter in tria Regna, Vegetabile puta, Animale, & Minerale vires suas exercendo, unicuique, ut summa Medicina, succurrere possit. Quodcunque

vero tanta efficacia non pollet, eidem tanto nomine indigno etiam falsò idem titulus conceditur.

Itaque mihi in hoc libello de tali Medicina Universali acturo in primis incumbit, ut re ipsa demonstrem, eandem hoc titulo gaudentem etiam virtutes & proprietates illas ipsas possidere, quibus Universalis Medicina pollere debet. Non autem solummodo Universalis ejusmodi Medicina Universaliter tribus illis regnis, Vegetabili scilicet, Animali, & Minerali amicissima auxiliatrix existat oportet, verum etiam necessarium est, ut ex omnibus illis tribus regnis, Vegetabili videlicet, Animali, & Minerali, & quidem unoquoque sigillatim absque ullius peregrinæ rei additione, ac sine magno labore, in pauperum æquè ac divitum utilitatem, & commodum, parari possit. Errorem igitur magnum committunt, qui eâ opinione stultâ imbuti sunt, quod Universalis Medicinæ materia hic aut alibi producta ex hac aut illa regione ingenti labore, & magno sumptu petenda sit. Opinio hæc δὶς λεγόμενον πασῶν dissidet à communi sententiâ Philosophorum omnium verorum, unanimi consensu fatentium, materiam suam ubique locorum reperiri, & unicuique suppetentem, in pauperum æquè ac divitum possessione versari; id quod profecto adeò aperte dictum est, ut nihil apertius dici queat. Verum enimverò cum Cimmeriis tenebris immersus Mundus nasutus superbâ suâ subti-

subtilitate nec assequi nec credere possit, quod in contemptis ac abjectis rebus boni quid lateat, nasutis suis ingeniis nimis alta petentes margaritas antè oculos sitas omittunt, ac siliquis, & corticibus vacuis inhiant. Undè non absque ratione Philosophi Veri dicunt, Neminem fore, qui Materiam ipsorum in pretio habiturus esset, si proprio suo nomine appellaretur. Hâc igitur occasione moti eam tot ac tam variis ænigmatibus involutam obscurarunt, nec secundum literam, quicquid scripserunt, intelligi volunt. Sendivogius sæpius se nonnullis de verbo ad verbum artem revelasse fatetur, quibus tamen incredulis, & nimis alta sapientibus verisimile fieri non potuit, quod margarita adeò pretiosa in subjecto adeò contemto absconditum latitet. Imò & hoc adjungit, Artem & Materiam Universalem manu facilius palpari, quàm ingenio excogitari & inveniri posse. Ego autem assero, Artem hanc Vegetabilem, Animalem & Mineralem esse, nullumque in mundo hominem inveniri, qui hujus Universalis Materiæ cognitionem non habeat, eademque non utatur; Imò & infantem recens natum absque câ vivere non posse affirmo. In plurimis meorum scriptorum hactenus editorum locis accuratè jam demonstravi, quod Nitrum in omnibus totius mundi rebus, atque ità non solum in omnibus Vegetabilibus, Animalibus, & Mineralibus, sed in ipsis etiam Elementis, terrâ nimirum, aquâ, aëre & igne reperiatur, câque de causâ

causâ *Vniversalis Materia* jure ac meritò appellari possit ac debeat. Quippe sine Elementis nemo vivere potest. Cuivis hoc credere, aut non credere per me licebit, & integrum erit. Quæ dicta sunt, dicta sunto; pluribus non opus est; Hæc pauca de Universali Materia sufficiant.

Præparationem in plurimis opusculorum meorum locis satis aperte tractavi, & demonstravi; præsertim verò in Miraculo Mundi, & cæteris ad illud scriptum pertinentibus. Ideò plurium verborum ambitu, prolixioreque declaratione supersedeo.

Hoc tamen hic adjungo, & fateor, licet aliquoties Universalem illam Medicinam paraverim, non tamen semper illius præparationem voto meo respondisse, eamque nunquam à me ad summam perfectionem & fixationem deductam esse, eò quod & tempus occasioque mihi defuerint, & plura alia impedimenta obstiterint, quominus voti compos fieri potuerim. Quousque autem ejusdem præparatione pervenerim, & quod adhuc tridui spatio eandem absolvere possim, ac quid ejusdem auxilio hactenus præstiterim, & adhuc præstare queam, posteritatis æternæ memoriæ consecrabo, & ejus docendæ ac instituendæ causâ neutiquam reticebo; Eum in finem hoc facturus, ut Omnipotentia, & Benignitas Divina tantò magis innotescat, Nomen Divinum majori honore afficiatur, & multis ægrorum millibus præsentissimo auxilio succurratur.

Unica

Unica hæc causa ad hanc de Universali Medicinâ dissertationem me instigavit. Ejus enim reticentia conscientiam meam gravare, & nobilissimum ejusmodi donum, talentumque à clementissimâ Benignitate Divinâ mihi concessum abscondere, & in sepulchrum mecum auferre nec volui, nec debui.

Ne quis autem sibi persuadeat, quod phaleratis verbis, aut aureorum montium pollicitationibus ejusdem præparatione me emuncturus sit, ut ad vitam in voluptatibus, superbiâ, & impietate degendam ejus usum adhibeat, & miserum genus humanum damno afficiat. Me enim hoc nunquam facturum velim sciat, cum donum tantum, non hominis, sed solius Dei, revelare cuivis, penes me situm non sit, ac ipse potius mortem subire, quàm illud impio homini revelando prostituere malim. Porrò non est cur quisquam putet, cum Medicinam hanc meam Universalem appellem, quod ejusdem ope metalla imperfecta in aurum transmutari, & magnorum thesaurorum copia corradi queat, id quod Philosophi suæ Medicinæ Universali attribuunt. Talem enim transmutationem hactenus ignoro, nec scire cupio, nec eidem inhio, Deo soli maximas gratias agens pro illa Medicina, quâ ipsius Benignitate mihi concessâ, miseris, ægrotis, morborum doloribus lancinatis, & cruciatis succurrere, & Divinam Gloriam ac Benignitatem celebrare possum. Lubens etiam confiteor, me quoad me-

metallorum emendationem ne minimum quidem ex ea fructum hactenus cepisse, nec ullum etiam commodum quærere, contentum Medicinâ illâ eò deducta, ut mihi ad victum & amictum, Deo dante, comparandum sufficere queat. Divitiarum affluentiam non appeto, ac illud solummodo Deum precor, ut nec rerum penuriâ & paupertate me affligat, nec nimiam satietatem mihi largiatur, ne superbia elatus dicam: *Quis est Dominus?* Imò si medicina hac in metallicis magnam mihi utilitatem parere possem, tamen id facturus, & tantum Dei donum temporalibus rebus impensurus non essem, ut miseris ægris, in quorum gratiam à Deo datum est, illud subtraherem, & eodem illos spoliarem.

Forsan usuvenire posset, ut hæc mea Medicina scrutatorum diligentum opera eò deducatur, ut in minora & imperfectiora metalla emendatione & correctione fructuosâ potestatem suam exercere queat; Sed hoc in sua voluntate solâ situm Deus sibi reservat, cujus gratiam patienti exspectatione præstolemur oportet. Interea integrum nobis est frui optimâ hac medicina, quæ veritatis, & potestatis ab arte tantâ profectæ certissimum argumentum, ad omnium Farnerianorum Asinorum ora impudica obturanda, & maledicos dentes confringendos abundè sufficit.

Asinorum tamen istorum quis ore suo impudico venenum exspuere & dicere forsan posset; quo jure meæ Medicinæ, *Vniversalis Medicinæ* nomen

nomen imponere queam, cum ipſe neutiquam inficias eam quod nullum mihi ex metallis commodum afferre valeat, ac tantum ægrorum morbis medeatur; Philoſophi è contrario teſtentur, eas Univerſalis Medicinæ vires eſſe, quæ etiam reali tranſmutatione minora metalla in aurum, & ſummâ quidem cum utilitate, convertere ſoleant. His ut reſpondeam, dico, quod Medicina hæc mea, de quâ hîc agitur, licet hactenus nullum mihi fructum ex metallorum emendatione attulerit, re ipsâ, ſe Univerſalem exiſtere, & eodem titulo dignam eſſe domonſtret. Equidem ejuſdem perfectionem, & fixationem quominus hactenus abſolverim, & temporis incommoditate & aliis impedimentis, ut ſupra dixi, impeditus fui. Cui quæſo notum eſt, quid temporis ſucceſſu Deus largiturus ſit. Infanti recens nato exprobrari non poteſt, quod ingenio, & judicio carens magnum quid non occipiat, aut effectui det. Quis ipſi diceret? Vir non eſt; imberbis eſt, nihil intelligit; jacens ſibi ipſi auxilio eſſe nequit; nil habet, niſi ea, quæ ipſi porriguntur. Ad ætatem debitam perveniat, ac cibi ac potus debiti ipſi ſubminiſtrentur, temporis ſucceſſu ſtaturam & robur requiſitum acquiret, genuſque ſuum propagabit ac multiplicabit. Nam ſi forma humana ſemel adfuerit, tempore ſubſequente nil aliud niſi perfectus homo ab eadem proficiſci poteſt. Eodem planè pacto ſe res habet cum Medicina mea infanti recens nato ſimilli-

ma,

ma, cujus si more Philosophico habebitur ratio, dubium nullum erit, quin ad debitam perfectionem perventura sit. Quæ verò jam præstat, ea cuncta satis firmiter arguunt, ac testantur, aliquid melius ex ea temporis progressum producere & posse, & debere.

Quemadmodum autem parens bonus nihil magis in votis habet, quàm ut, se adhuc vivente, liberi sui adolescant, felicibus matrimoniis exsurgant, prole nova nomen & stemma conservent, humani generis multiplicationi operam dent, ac ipse ex nepotibus maximam lætitiam capiat; Intereà tamen neutiquam certus esse potest, tamdiu vitam sibi prorogatum iri, ut eâ felicitate uti fruique queat; Unde Deo totum negotium committat, ac patienter præstoletur oporret, quid Omnipotens ille Creator, qui Mosi Terram promissam quidem ostendit, ed tamdiu vitam non concessit, ut ejusdem fructibus frueretur, secum & cum suis acturus sit: Pari ratione mihi Deus Promissam Terram ostendit, in quam, an dignus sim, ut ejusdem fructibus amœnis fruendi causâ perveniam, Deo soli notum est. Hujus misericors benignitas mihi quidem in senectute meâ infantem Philosophicum largitus est, me quidem summo gaudio afficientem; Verum enimvero an lucis hujus usuram tam diu mihi concessurus sit, ut ejus virilem ætatem videam, me penitus latet.

Sicut igitur pater, cui in senectute constituto

ad

ad nominis sui propagationem Divina Beneficentia hæredem donavit, quamquam se illius virilitatem vitæ suæ curriculo se attingere non posse probè novit, nihilominus tamen gaudio summo effertur, quod hæredem habeat suum nomen gerentem, & paternis vestigiis olim instituturum : Eodem planè pacto incredibili gaudio me afficit recens ille mihi natus Infans Philosophicus, licet forsan vitæ meæ curriculum eò non perfecturum sciam, ut ejusdem ad perfectionem deducti compos futurus sim. Nullum interim mihi dubium est, quin Deus huic infantulo alios nutritios patres suscitaturus sit, ut ab ipsis nutritus & educatus ad virile robur, virilesque vires & virtutes perveniat, ac honori Divino, multisque ægrorum millibus inserviat. Hoc consequendi modum, simplici judicio meo passim in diversis opusculorum meorum locis frustulatim, ut commodissimè fieri potest, aperui & revelavi, ita ut de eo prolixius hîc agere supervacaneum existimem.

De Naturâ, formâ, proprietatibus, & admirabili virtute, & efficiâ veri mei Auri Potabilis.

QUod ad Infantuli hujus recens nati formam attinet, Benevolus Lector sciat velim, nudo alicui infantulo similem nullius esse splendoris, & aspectu simplicem, omnes tamen totius mundi

colores absconditos gerentem, qui quò senior evadit, eo pulchriores colores exhibet. Ignis alimentum ipsi præbet, variorum colorum vestibus ipsum tegit, ac fortem, pulchrum, superbum, potentemque reddit, ut non immeritò Pater ipsius appellari debeat. Ex terrâ matre natus eandem amat, câdemque pro nutrimento suo utitur, usque dum exoptatam ætatem, plenosque annos consequutus Igni patri suo similis evadat, terram matrem suam relinquat, & instar Domini alicujus possessionibus suis hæreditariis dominetur. In ipso autem adhuc in infantiâ suâ versante cuncta puerilia animadvertuntur, ità tamen, ut mox appareat, qualis & quantus vir evasurus sit, locum vulgari proverbio faciens; *Vrit maturè quod vult urtica manere.* Etenim cum recens natus Infans tantis viribus pollens tantum boni præstare queat, quid non effecturus esset, si annorum maturitatem attigisset. Operæ igitur precium erit audire & videre, quas in Vegetabilia, Animalia, & Mineralia vires exercere soleat, ac possit. De Vegetabilibus primum agemus.

Qua ratione periculum faciendum sit, an hoc Aurum potabile, sive Aqua Vitæ Philosophorum summa sit Vegetabilium Medicina.

NEminem fugit, quod Vegetabilia, quorum est nasci & multiplicari, etiam nutriri debeant.

debeant. Nutrimentum hoc aliud nihil eſt, niſi Sal Sulphureus, ſive ex Vegetabilibus oriatur, ſive ex Animalibus ortum trahat, ſive ex Mineralibus proficiſcatur, quia Vegetabilibus perinde eſt, undecunque ipſe originem capiat, dummodo nutrimentum ipſis præbeatur, quo creſcant, augeantur, & multiplicentur. Agricola pecoris & pecudis cujuſvis fimum ad ſtercoranda rura ſua adhibet, ut ſemen terræ ſtercoratæ mandatum inde Sal extrahat, in alimentum ſuum convertat, atque ità creſcat, & augeatur. Præter hanc ſtercorationem nulla alia ipſi innotuit.

Verus autem Phyſicus ad agrorum ſtercorationem etiam aliorum Animalium excrementa, ac ipſa Mineralia uſurpat: Quâ de re in ſcriptis meis, ac cum primis in *Miraculo Mundi* prolixè à me actum, ideóque prolixiore repetitione hîc neutiquam opus eſt. Cum igitur Aurum meum Potabile etiam ſit Sal Sulphureus; ſed longè fortior & efficacior illo, qui in fimeto pecorum & pecudum vulgari latitat, utpote qui omnium Vegetabilium accretionem, & multiplicationem mirè promovet, ejus in Vegetabilium emendatione uſum hîc apponere operæ pretium duxi, ut apertè demonſtretur, Aurum Potabile hoc meum ſummam omnium Vegetabilium Medicinam eſſe, eorumque particularem medicinam prius ex pecorum & pecudum fimetis progredi, ac poſtea univerſali operatione vires ſuas exerere. Nam ſi equorum, vaccarum, & ovium fimi etiam Ho-

minibus & Metallis mederentur, sicut Vegetalibus medicam opem ferunt, eâdem quoque ratione *Vniversales* appellandi forent. Quoniam autem solis Universalibus medicando auxiliantur, nec ulla Mineralibus & Animalibus familiaritate juncti sunt, jure ac merito ad particularium Medicinarum solis Vegetabilibus medentium ordinem referendi sunt. Sal tamen ex fimis illis elicitus, & in Salem petræ conversus, id quod factu facile est, in Universalem Medicinam se transmutari patitur; antè transmutationem autem talem particularium Medicinarum ordinem non egreditur. Hoc verò Aurum Potabile meum *Veræ Vniversalis Medicinæ* nomen meretur, utpotè quod non Vegetabilium modo, sed & Animalium & Mineralium Medicina summa existit, id quod perfectè ita demonstrabitur.

Conficienda tibi curato nonnulla vasa ex terra optima & forti ficta, quæ ignis beneficio cocta, lapidosa evadunt. Ex terris talibus aptiores præ cæteris sunt Colonienses, Siburgenses, Waldenburgenses, & aliæ similes, admodum densæ, & nullam aquam imbibentes. Harum si penuriâ laboraveris, ex vitro eadem vasa conflanda dato. Nam terra porosa quævis, plumbeo vitro licet obducta, ad hanc rem tamen planè non est idonea, unde omnino necessitas postulat, ut de aptis & commodis vasis sibi quis prospiciat, & hujus admonitionis potissimam rationem habeat. Vas ejusmodi spithamæ longitudinem, sive altitudi-

nem,

nem, aut profunditatem, ut & latitudinem aut largitatem eandem habeto, fundumque ipsum aliquot parvis foraminibus pervium, ut aliàs ollæ illæ floribus conservandis destinatæ habere solent. Ollis sic paratis, & arenâ clarâ & macrâ usque ad summitatem labrorum repletis tria aut quatuor semina herbarum, quas quis serere cupit, injiciat, aut inserat, ut si unum fortè non prodeat, alterum tamen, tertium, quartumque exsurgere queat. Postquam semina arenæ dicto modo mandata, & Aquâ Universali nostrâ madefacta fuerint, Soli & Aëri ollæ exponantur oportet, ut crescendo emergere queant semina, quæ, si non vetera, sed bona fuerint, paucorum dierum intervallo ex arena, ut ex aliis terris, erumpent. Quam primum verò ad digiti longitudinem in culmos se erexerint, duobus majoribus & fortioribus relictis cæteri evellantur, ne unus alteri crescenti impedimento sit, sed spatium in olla crescendi requisitum habeat.

Vas illud ipsum arenâ & seminibus impletum patinæ aut testæ alii forti, & ex simili terra optima coctæ imponendum est, ut si fortè Medicinalis illa aqua per arenam penetrando destillet, non pereat, sed excepta in ollam arenâ refertam iterum infundatur. Porrò cavendum diligenter, ne qua pluvia illapsa medicinalem illam aquam secum avectam auferat, & herbis nutrimentum subtrahat. Arena non nimium, sed semper parum madefiat, ne planè exsiccata, aut nimium

madida temperamenti debiti exceſſu aut defectu totum opus corrumpatur. Cunctis, quæ præſcripta ſunt, debitè obſervatis brevi temporis intervallo herba perfectè enata flores & fructus citiores & meliores feret, quàm ſi ex alia terra ſtercorata emerſiſſet. Colores evadent pulchriores, odor erit fortior, vires quoque erunt majores; quas ejuſmodi herbæ cæteris minus corruptibiles etiam longè diutius conſervare ſolent. Poſtquam omnis humiditas, quæ primò affuſa eſt, à Sole & Aëre ità conſumpta fuerit, ut planè evanuerit, alia aqua pluvia, in qua aliquantum auri iſtius potabilis diſſolutum fuerit, denuò arenæ affundenda eſt, ut herbæ tamdiu nutrimentum ſuum debitum ſubminiſtretur, quamdiu creſcendo occupata fuerit, cum ex arena aquæ pluviæ ſolius humiditate madefactâ nihil omninò enaſcatur, id quod toti mundo innotuit.

Similiter hujus Univerſalis Medicinæ auxilio omnis generis herbæ & plantæ in media hyeme ad germinandum, & naſcendum aptæ reddi, & quovis tempore emendari poſſunt, ſi nimirum radicibus liquor ille diſſolutus affundatur. Sic maturius prodeunt, & flores ac fructus longè citius edunt, quàm illæ, quæ vulgari modo ſtercoratæ ſunt. Imò quoad virtutes & vires vulgaribus longè præferendas ajo. Efficaciam tantam Medicina Univerſalis ſimplex præſtare ſolet: Eam longè efficaciorem reddet fermentum ali-

quod

quod Metallicum ipſi additum, cujus beneficio majores & meliores virtutes herbis conciliantur. Si fermentum ipſi aureum adjunctum fuerit, herbæ non tantum auri virtutes conſequentur, verum etiam hinc inde in foliis & floribus aureis maculis, ſtellulis ſimilibus, notabuntur, & admirabili aſpectu oculos paſcent. Si fermentum argenteum additum fuerit, argenti virtutibus herbæ pollebunt, & argenteis ſignis in creſcendo pingentur. Hoc pacto herbæ cordi ſuas vires communicantes, aureo fermento, & cerebrum particeps ſuarum virtutum reddentes, argenteo fermento emendatæ admirabiliori efficaciâ membris iſtis ſuccurrent. Tales herbas in hortis ſuis colendas ſi Magnates bonæ ſuæ valetudini ſtudentes curarent, maxima ex iis commoda quin conſequuturi ſint, extra omnem dubitationem ponitur. Nam ut pulchritudinem & amœnitatem oculos mirâ voluptate afficientes, ut & admirabiles ipſarum vires, quibus vulgaribus herbis longè antecellunt, ſilentio præteream, inſigne hoc commodum quoque afferunt, ut in uſum adhiberi poſſint loco Auri mei Potabilis, à quo nonnulli Magnates abhorrere forſan poſſent, perſuaſi ab ignorantibus ſuis Medicis, qui plærumque, ex ſtupida ſua ignorantia divinas ejuſmodi Medicamentorum illuſtrium vires dente Theonino rodere, & ab eorum, tanquam venenorum, uſu Dominos ſuos arcere ſolent. Si igitur his herbis Auri mei Potabilis loco uteren-

tur, solicitudinis non necessariæ expertes nihilominus Vegetabilium talium auxilio tantâ Auri Potabilis efficaciâ fruentes, valetudinem suam bonam conservarent, aut amissam recuperarent. Non verò solum adjumento Vegetabilium, sed etiam animalium ope Aurum Potabile dictum quàm commodissimè & aptissimè in generis humani usum adhiberi potest; id sequenti modo effectui dabitur. Avenâ, hordeo, tritico, aut alio ejus generis frumento, Medicinæ Universalis istius liquore, macerato gallinæ aliquandiu nutriendæ sunt, quæ eodem nutritæ medicinales istas virtutes concoquendo in carnem suam mutabunt, aliarum Gallinarum carne longè nobiliorem, & efficaciorem. Stercoribus gallinaceis collectis, & arenæ mixtis herbæ si inferantur, eodem pacto vulgaribus meliores redduntur, eò quod liquoris istius reliquias à gallinis non consumptas, & in carnem gallinaceam non transmutatas sibi appropriant, & in succum suum convertunt; adeo nihil omnino de liquore isto perit, sed totus in maximum emolumentum abit. Insignis profecto, & admirabilis hæc est Medicinæ Universalis in Vegetabilia & Animalia Transplantatio, quâ teneri Magnates summâ securitate uti possunt; Qui Medicinam hanc meam Universalem teneris herbarum seminibus, ac pullis gallinaceis penitus non obesse, sed iisdem efficaciam & robur majus conciliare si viderint, tantum etiam procul dubio credent, & intelligent,

eandem

eandem & hominibus neutiquam teneritate ſuâ herbarum ſeminibus, & pullis gallinaceis paribus minimè obfuturam eſſe. Si Medicina hæc tantæ eſt efficaciæ, ut paucarum horarum ſpacio venenatum aliquod Minerale, qualis Mercurius eſt, in verum aurum, ut mox videbimus, & audiemus, tranſmutare valeat, profecto neceſſarium eſt, ut malignitate, aut veneno aliquo non ſit infecta, cum alicujus rei malignitas alterius malignitatem non emendet, & corrigat, ſed potius deteriorem reddat: Unde meridianâ luce clarius patet, Aurum illud Potabile non malignitatis alicujus particeps eſſe, ſed ſaluberrimam Vegetabilium, Animalium, & Mineralium Medicinam Univerſalem exiſtere; cui rei ſiquis fidem adhibere noluerit, aut eidem intelligendo par non fuerit, eidem ego adjumentum aliud ferre nequeo, qui mearum rerum ſatagens bono & ſyncero animo cuncta propoſui. Siquis melius quid habuerit, illud in medium producat, & non contemnat ea, quæ non intelligit, ne cum mendaciorum convicto Farnero famam ſuam proſtituat, & à vulgo riſui & ludibrio habeatur. Ut alii majore rerum cognitione & experientia polleant, facile patior, nec rubore ſuffundor, ſi quid mihi ab aliis diſcendum eſt, quod accuratiore demonſtratione mihi ſignificatur. Ignorantiæ verò fratrem aliquem ex invidia ſola meorum ſcriptorum veritatem ſuggillando in contemptum adducere conantem, nec meliora iis in me-

dium proferentem, Farnero mendaci similem æstimo. Ejus farinæ socios haud facilè jam aures suas asininas prodituros, aut in conspectum erecturos autumo, quandoquidem Antesignano ipsorum, qui toties tam turpiter se dedit, metus jam injectus est, ut à nequissimis ejusmodi occipiendis jure ac merito abhorrere incipiat.

Nisi forsan novus aliquis Farnerus, aut Erostratus ex nequitiæ latebris erupturus esset, ut sceleſtis suis facinoribus sibi nominis famam pessimam comparet, cui idem cum cæteris præmium fore confido, dedecus nimirum, & infortunium, quo seipsum mactabit. Farnerus, & Erostratus, qui sceleratis suis factis immortale sibi nomen invenire moliti sunt, æquiparandi esse videntur nigro illi vermi multipedi, de quo lumbricis inimicissimo, in secunda *Pharmacopœiæ Spagyricæ* meæ parte mentionem feci.

Vermis ille non, ut cæteri, terrâ, herbis aut gramine vivit, sed pingues lumbricos in terra quærit, iis adhæret mordicus, & ex foramine, quod mordendo aperit, succum pinguem exsugit, eoque adeò pingueſcit, ut vix repere queat, licet plurimis pedibus abundet. Verno tempore admodum macilentus cernitur; Æstivo tempore lumbricorum succo pingueſcit, nec in lucem ex terra prodit, nisi à magno aliquo lumbrico, qui ipsum mordicus adhærentem sub terrâ excutere nequit, erepente protrahatur, ut eo citius ipso excusso miser lumbricus tam fœdè vulnera-

tus

tus liberetur. Licet enim Lumbricus decies aut tricies verme isto major sit, hic tamen acuto suo morsu adeò firmiter isti adhæret, ut nonnisi supra terram protractus eum deserat. Ut primum enim ex terra in lucem venerit, & hominem aliquem conspexerit, lumbrico deserto in terram se illico subducit, ac alium quærit lumbricum, cui cruciato sanguinem exugat. Alter liberatus, & morsu ferè divisus terræ latebras repetit, & propria sua virtute se restituit. Certamen horum insectorum sæpè oculis meis aspexi, & vermem illum nequissimum comprehensum extinxi. Sed nunquam, ut dixi, in conspectum prodeunt vermes illi, nisi à lumbricis, quibus mordicus adhærere solent, protrahantur.

Si igitur multorum pedum vermis ejusmodi aliorum more, ab ipsa terra nutriretur, & lumbricos missos faceret, nemini innotesceret, nec ejus mentio aliqua fieret. Morsu verò lumbricum lædens, nequissimam suam indolem manifestat, & nominis famam sibi pessimam parit, cum tamen aliàs in tenebris latitans nemini notus fuisset, nisi lumbricum morsu læsisset, succo ac sanguine suo spoliasset, ac in apertum ab ipso productus fuisset. Impositum est ipsi *Sanguisugæ* nomen, quod jure ac meritò etiam Farnero isti competere quis diceret. Sicut enim sanguinis & cædis avidissimus ille vermis non lacessitus lumbricum in terra tamdiu excruciat, donec eum prorumpere cogat: Ita & Farnerus iste me divexavit.

xavit. Nam ſi manuum ſuarum labore debito & honeſto ſibi de victu & amictu proſpicere voluiſſet, mihi morſu ſuo venenato ſanguinem non exſuxiſſet, neque ego ipſum, & peſſima ipſius facinora ex terræ latibulis in lucem protrahere coactus fuiſſem. Quis nunquam Farnerum noviſſet, niſi infideliſſima ſua perfidiâ me aggreſſus fuiſſet, infinitis calumniis oneraſſet, &, ut ſucco & ſanguine meo pingueſceret, ex tranquillitate in ſummam inquietudinem conjeciſſet, ac multis damnis & malis affeciſſet? Sicut igitur Vermis ille ſanguiſuga peſſimam ſuam indolem toti mundo manifeſtavit, ut cupiditas ipſius ſanguinis avidiſſima neminem fugiat; Ut etiam ſaluberrima lumbricorum proprietas eadem ratione unicuique patefacta eſt: Ita & Farneri nequiſſima facinora nequitiam ejus perverſiſſimam omnium hominum oculis ſubjecerunt. Quis quæſo lumbricis tam ſalubrem ſuccum ineſſe unquam odoratus eſſet, niſi ipſum à verme illo ſauciatum proprio ſuo ſucco ſibi priſtinam valetudinem reſtituere cognoviſſet? Si Farnerus ſanguini & bonis meis non inhiaſſet, ſed me in tranquillitate mea reliquiſſet, nec Diabolica ejus malitia, nec mea bonitas mundo fortè patefacta fuiſſet. Nemo certe, ipſum tam perfidum, fallacem, mendacem, ac veteratorium honoris, ac famæ ſpoliatorem, ſicariumque adeò deteſtandum eſſe, unquam ſciviſſet. E contrario etiam nemo Secreta illa tot & tanta apud me

quæ-

quæsiviſſet, quæ Farnerus iſte convitiis & calumniis ſuis mendaciſſimis mihi extorſit, & ego in proximi mei commodum revelavi. Nulla igitur in mundo res adeò mala & perverſa eſt, quæ alicui bono non inſerviat. Licet enim ſæpè dictus vermis injuſtiſſimus lumbricum mordeat, malitiâ tamen injuſtâ ſuâ facit, ut ſaluberrima lumbrici natura mundo innoteſcat. Farnerus convitiis & calumniis ſuis me adortus eſt: Anſam ipſi reſpondendi, & me defendendi præbuit: Ex hac reſpondendi occaſione pulcherrima Secreta, & Arcana naturæ in lucem emerſerunt. Nunquam certè meam in Naturalibus rebus cognitionem in apertum protuliſſem, ſed inſtar lumbrici tranquillus delituiſſem, niſi Farnerus ſanguiſuga & Sicarius morſu ſuo venenato ex tranquillitate meâ me ejeciſſet. Sed nequis ſimilitudinem hanc in malam partem interpretetur, velim, cum ea haud malè huic loco quadret & ego facile ipſe conjicere queam, haud paucos miraturos eſſe, cur adeò aperto ſtylo res tantas, ac tam inauditas tractem; Inſtituti mei rationes & cauſas expoſui, eas exponendi occaſionem nactus. Nam ſi me ipſum aliquâ ratione non detexiſſem, facilè uſu venire potuiſſet, ut apud imperitum Vulgus de Victoriâ Farnerus gloriatus fuiſſet, qui tamen jam dejectus infamiæ maculâ perpetuâ ſeipſum notavit. Hinc facile in poſterum unuſquiſque judicare poterit, quàm perfidè & impiè monſtrum illud hominis me ac ſcripta mea ſuggillârit,

rit, & contempſerit, & quàm ſincero ac integro animo contrà ego proximi mei commodo ſtuduerim. Ideo hæc ſilentio præterire nolui, ac quaſi per parentheſin toti mundo palàm facere debui.

Hoc autem meum Aurum Potabile multis hominum piorum millibus medicinam ſaluberrimam, mihi longum brachium, & potentem manum, omnibus verò meis hoſtibus Farnerianis, & Diabolicis ipſorum aſſeclis nocentiſſimum venenum futuram ſpero. Nam veluti Ciconia ſerpentes, bufones, & omnis generis inſecta venenata removet, & de medio tollit: Ità etiam hæc Medicina brevi temporis ſpatio Farnerianarum viperarum progeniem venenatam ità deglutiet, & conſumet, ut ne veſtigia quidem ipſius ulla reliqua futura ſint.

Ne autem cui mirum aut omninò abſurdum videatur, quod ſcribam, Aurum meum Potabile herbis naſcentibus auream naturam inducere, conſultum mihi videtur rem veris hiſtoriis firmare. In Hungariæ & Tranſylvaniæ Chronicis legitur, quod in iiſdem regionibus, in quibus ſolum ubique in montibus auream naturam habet, & abhinc per mille annos uſque ad hoc tempus præſens multum auri à foſſoribus quotannis erutum, fuſum, & in numiſmata redactum eſt, ſæpius vites inventæ fuerint, quarum non modo folia, ſed etiam uvæ ipſæ auro quaſi obductæ apparuerint, haud aliter ac ſi deauratæ fuiſſent.

Non

Non est fabula hæc anilis, sed res verissima, quam mihi plures verissimam asseverarunt, quorum quidam in iisdem locis domicilia sua habuerunt, alii adhuc habitando commorantur. Ante sex annos, cum in Franconia habitarem, mihi usu venit, ut vitis, cujus radicibus aurum in primum Ens suum reductum & apertum appositeram, acinos uvarum deauratos ediderit: quam historiam in Tractatu, (quem in solatium eorum, qui mare navigando percurrunt, conscripsi) prolixiore narratione commemoravi. Nuper admodum Hungarus quidam Nobilis verissimum esse mihi narravit, quod haud longè Cremnizio, unâ ex montanis Hungariæ urbibus, agricola quidam in vinea sua corporalis auri frustum, ulnam longitudine superans, ex lapide enatum, & ipsi circumvolutum invenerit; cujus frustulum novitatis & admirationis gratiâ mihi à dicto Nobili donatum est. Ac posito, sed non concesso, verum non esse, quod tamen verum, & procul ab omni dubio remotum est, utpote toti mundo notum, quod deauratæ ejusmodi uvæ in Hungaria, & Transylvania sæpius reperiantur; illa tamen verissima sunt, quæ meo Auro Potabili adscripsi.

Uvarum harum, ut & foliorum deauratorum in Hungaria causam aliam afferre non possum, quàm quod terra ibidem aureis vaporibus, aut Auri Ente primo nondum indurato & coagulato impræg nata sit, & aurea illa aqua pluviæ aquæ

mixta vitium radicibus se insinuet, ex iis in ramos & uvas adscendat, & in ipsis se manifestet, & visibilis evadat.

Idem & Auro meo Potabili accidit, quod Auro alicui spirituali simile, si aquâ pluviâ vulgari solvatur, & eidem commiscetur, ut arena, cui Vegetabilium semina serendo mandata fuerint, liquore illo humectetur, à Vegetabilibus herbis nutrimentum ex arena attrahentibus attrahitur, & attractum easdem aureæ naturæ participes reddit; id quod experientiâ teste verissimum est, nec aliter fieri potest.

Ex his paucis, ut opinor, unusquisque satis superque percipiet, meum Aurum Potabile summam Vegetabilium Medicinam esse. Idem & Mineralium Medicinam summam existere, paucis quidem, sed tamen claris argumentis etiam probabimus.

De usu mei Auri Potabilis in Mineralium emendatione.

AUrum meum Potabile quoad Mineralium emendationem ità comparatum est, ut & humidâ, & siccâ viâ transmutationem Metallorum indagantibus, & ejusdem periculum facientibus possibilitatis specimina exactissima exhibere queat.

Primò unusquisque sciat oportet, dictum Aurum Potabile ad perfectionem debitam, & mihi notam

notam deductum aquæ limpidæ & claræ similitudinem habere, sapore fervido, & igneo linguam ferire, & odorem sulphureum, sed jucundum exhalare.

Sed diceret quis, numquid virium ejusmodi aquæ claræ inesse potest? Quâ ratione Aurum Potabile nuncupandum, quod flavum aut rubrum esse deberet? Huic respondeo, in albore ruborem absconditum in tenera ipsius juventute non conspici, sed cum ipso ad majorem ætatem, ignis auxilio, perveniente prodire, ac pulchritudinem suam, cum robore & efficaciâ summâ in lucem prodere. Ità enim Philosophi dicunt: *Nisi aurum nostrum albaveritis, non rubefacere poteritis.* Et alio in loco: *Si quis Aurum scit destruere, quod amplius non erit Aurum, iste ad maximum pervenerit Arcanum.* Iterum alibi: *Aurum nostrum non est aurum vulgare, sed aurum in potentia, non in forma.* Dictorum, & sententiarum talium tota Turba Philosophorum plena est, ex quibus exactè demonstratur, quod verum Aurum Potabile non mox externo aspectu rubrum esse debeat, sed nomen illud mereatur, si modo aurea, & rubra illa vis & efficacia in interno ejus principio delitescat. Nam si albor rubedinem absconditam non tegeret, in ruborem nunquam abire posset. Aurum meum Potabile ignis adjumento coagulatum, & ad stabilitatem in igne redactum in sanguinei coloris lapidem mutatur, & in fusione corporale Aurum non reddit, nisi Metalli-

cum corpus ipsi adjungatur, in spirituale & Philosophicum Aurum se recipit, ut corpus induendo corporale evadat.

Hoc meum Aurum Potabile est *Lac Virginis* quod exiguo calore coagulatur: Hoc Coagulum in *Draconis sanguinem* transit, qui coagulatus necessariò *Salamandrum* constantem reddere debet. Nunquam quidem hactenus eum paravi, nec parandi occasionem nactus sum; sed lacte Virginis meo, tanquam optimâ Medicinâ Universali contentus patienter exspecto, quid Divina Gratia mihi tempore futuro largitura sit.

Ut autem pergens demonstrem, quod meum Aurum Potabile etiam Mineralibus medeatur, eadem emendet, ac aurea reddat, nonnullos modos illud tàm siccâ, quam humidâ viâ efficiendi hîc apponam.

Modus per humidam viam periculum faciendi, an Aurum potabile meum verum Aurum Volatile Philosophicum sit.

℞. AUri Potabilis mei ʒj. & vitri alicujus fortis & parvi dimidiam partem implenti ℈j. aut ʒß. Argenti vivi vulgaris (NB. Vitrum illud in fundo rotundum esse debet, sive portio alicujus matratii parvi, aut violæ alicujus fuerit, ut Mercurius se in unum globum in fundo colligere possit) impone, ac vitrum cum Auro Potabili & Argento vivo arenæ usque ad altitudinem

dinem liquoris immitte, calefac, & in sufficiente calore per horam unam relinque, ut phlegmate exhalato Aurum Potabile in album Salem resideat. Hoc facto, Sali isti rursus aquæ pluviæ tantum affunde, quantum coquendo perdidit; aut vitrum eo usque, aquâ pluviâ reple, quousque antea Auro Potabili repletum erat, ut aliquandiu supra Salem illum quiescens, eodem soluto in idem Aurum Potabile convertatur, & eundem colorem, eundem saporem, ac easdem vires habeat, ut anteà habuit. Mercurius effuso Auro Potabili liberatus in fundo durus & fixus, instar optimi Auri, eadem magnitudine, qua vitro inditus est, reperitur. NB. Si forsan errore commisso Argentum Vivum non satis tinctum, & ad debitum gradum non deductum, nigrorem aliquem obtinuerit, ex vitro eximendum, & crucibulo alicui parvo imponendum, ac prunis probè candefaciendum est, ut Auri colorem debitum recipiat, quem etiam optimo Ducatorum Auro respondentem consequetur, & in omnibus examinibus probum & constans permanebit. Illud verò Aurum Potabile, quod ad Mercurii coagulationem adhibitum est, sæpius ad eundem laborem adhiberi potest, hac tamen cautione adhibitâ, ut semper sequenti vice minus Argenti Vivi ad hanc operationem sumatur, quam priori vice sumptum est, eò quod Aurum Potabile successivis ejusmodi laboribus usurpatum sensim virium suarum jacturam faciat.

Modus hic Mercurium coagulandi, etiam aliis Mineralibus & Metallis coagulandis usui pari potest, modo Metalla in tenues bracteas re dacta imponantur. Nam nimis crassa imposit tam brevi temporis spatio tota ab Auro Potabi ad debitum perfectionis gradum digeri non pos sunt, sed intus cruda manent, atque ideo huju rei accurata ratio habenda est. Si labor hic rit peragatur, metalla magnitudine, figurâ, & form eâ quâ imposita sunt, penitus in purum & verum aurum transmutantur, unum tamen citius, commodius altero, prout auro vicinius fuerit NB. Si metallum debito modo non tractatum, sed adhuc nigrum ex Auro Potabili exemptum fuerit, probè candefaciendum est, ut Aureum colorem sibi adsciscat. Qui etiamnum dubitat, Saturno impositum per Cineritium sive Cupellam purget, ut se Aurum verum habere certus sit, & omni dubitationis scrupulo liberetur. Nam tali Auro Saturnus & Antimonium nec quicquam detrahet, quod ipsum examen clarissimè demonstrabit.

Modus per siccam viam faciendi periculum, quomodo imperfecta Metalla à meo Auro Potabili transmutentur.

℞. ℥j. AUri Potabilis mei, sive Lactis Virginis, & vitreâ patellâ, cui imponendum, arenæ calidæ immissâ omnem humiditatem evapora,

evapora, donec Salis alibi ferè ʒ ß. remaneat. Hunc crucibulo impone cum ϑj vel ʒ ß. laminati Argenti, aut Cupri, aut ferri; ſtannum, & plumbum nulla laminatione opus habent. Crucibulum cum Sale & Metallo prunis ligneis immitte: Sal inſtar ceræ illicò liquatus mox metallum totum penetrabit, & in Aurum mutabit, quod quarta horæ unius parte, aut ad ſummum dimidiâ hora peragitur. Effuſo ex crucibulo ſale, Metalli lamina in eodem reperitur, eandem quantitatem & figuram retinens, quâ immiſſa eſt, & penitus in aurum purum putum tranſmutatum. Stannum, & plumbum, utpote facilis fuſionis in grana liquantur puri puti Auri naturam obtinentia. Si crucibulum nimio igne nimis calidum evaſerit, uſu quoque venire poteſt, ut & argentum, cuprum, atque ferrum in grana abeant, id quod ſtudioſos Artis celare nolui.

Hæc ſunt, artis Studioſe, duo iſta mei Auri Potabilis examina, illud per viam ſiccam, & humidam examinandi, quibus ſi ritè perfunctus fueris, à ſcopo non aberrabis. Tranſmutationem autem hanc lucroſam eſſe non aſſero, & jam ſuperius inficias non ivi, me eum in finem tantum hæc omnia divulgare, ut artis poſſibilitatem oculis ſubjiciam. Quamvis enim Aurum his examinibus acquiſitum verum, & purum putum ſit Aurum, omnibus Auri examinibus ſolitis ſatisfaciens, nihil tamen utilitatis adfert, eò quod Aurum hoc Potabile, antequam poteſtatis dictæ

gradum consequatur, eos sumptus requirit, quos Aurum ejusdem beneficio acquisitum compensare nequit. Imo si aliquod commodum afferret, malè tamen faceret, quicunque Medicinam tam regiam tantillo auro consequendo impendere vellet, cum alii modi aurum suppeditent, & peccatum profecto ac dedecus summum foret, tàm paucæ pecuniæ causa Medicamentum ejusmodi præstantissimum & excellentissimum velle consumere. Nec eum etiam in finem illud memoriæ prodidi, ut ad Aurum faciendum adhibeatur, cum ille mihi scopus tantum propositus sit, ut toti Mundo ob oculos ponam, homines adhuc hodiè reperiri, quibus Divina Gratia præparandi & conficiendi optima medicamenta artem largitus est. Aliis aliquid ex meis scriptis addiscendi, & opus hoc ad ulteriorem perfectionem adducendi occasionem arreptam non invideo. Sed impius velim neutiquam sibi persuadeat, se ad male faciendum, & malitiam exercendum, instrumentum hoc consequuturum esse. Deus, qui novit, quid sibi faciendum sit, ea non faciet, quæ nobis libuerint, & placuerint. Veritatem à me scriptam singulis horis demonstrare possum, quâ demonstratione etiam acquiesco.

Variis variorum judiciis scripta mea exagitatum iri, facili quidem conjecturâ assequi, sed neutiquam impedire valeo. Nec tamen etiam curo, unico hoc solatio nixus, quod Veritatem indubitatam scripserim, & eidem coràm toto mundo

do patrocinari queam. Quid verò mihi quis objicere posset, facili conjecturâ assequor : Nihil scilicet aliud quàm hoc, quod meum Aurum Potabile judicet esse nudam Auri communis solutionem, quæ aliis metallis adjuncta Aurum per ipsa præcipitatum, & in pristinum corpus revertens reddat, ità ut Verum Aurum Potabile neutiquam sit, atque hæc Auri vera transmutatio dici non possit. Objectionem hanc ut refellam, rogo; An corporale Aurum commune sine Corrosivo aliquo liquore solvi queat ? Nam hoc meum Aurum Potabile omni corrosione carens ignea est aqua omnibus Corrosivis maximè contraria, cum nihil aliud sit, quam Nitrum fixatum, sive Sal Sulphureus, quibus salibus profectò nulla cum Auro Vulgari familiaritas intercedit, & eæ vires neutiquam insunt, ut illud dissolvant. Imò si fieri posset, ut Auri Vulgaris corpus iisdem Salibus fixis solveretur, ac meum Aurum Potabile tali solutione dissolveret, necessarium utique esset, ut solutio illa Auri colorem flavum, aut rubrum induceret. Sed res ità se non habet, cum meum Aurum Potabile adeò clarum & limpidum maneat, ut ipsam fontium aquam splendore suo pellucido longè superet. Huc accedit, quod Auri corporei solutio manus, ungues, capillos nigro colore tingat ; meum Aurum Potabile è contrario illud minime faciat, atque ideò Auri Philosophici titulo jure ac meritò gaudere debeat, & possit. Omnes enim Philo-

sophi, qui Medicinæ Universalis possessores veri fuerunt, expressis fatentur verbis; *Aurum suum, aut ejus solutionem manus colore nullo inficere*, quo indicio & signo Vulgare, & Philisophicum Aurum distinguunt. Hinc necessario sequitur; meum Aurum Potabile ex vero Auro Philosophico paratum esse, cum nullo colore manus tingat.

Esto autem, quod Auri Vulgaris solutio menstrui alicujus non corrosivi ope peracta esset, qualis mea non est, attamen imperfecta Metalla, & Argentum Vivum vulgi in digestione penitus non tingeret, & transmutaret, sed superficiem eorum solummodo, instar cæterarum solutionum omnium, Auri præcipitati colore obduceret, qualis pulvis idem præstans ex Vulgari Auro parari potest, cujus parandi modum in scriptis meis tradidi. Eo obductum Argentum perinde deauratur, ac si Argento Vivo vulgi, & Auro deauratum esset: Superficies igitur tantum deauratur, Argentum verò ipsum nullatenus transmutatum in pristino suo statu manet. Sic Aurum solutum in Salis spiritu, Vitrioli Veneris adjumento, cujusvis ferri superficiem deaurat, sed ferrum ferream suam proprietatem & naturam retinet. Aquæ copiosæ tali solutioni affusæ si Argentum vivum, stannum, plumbum, Ferrum, aut Bismuthum imponatur, Aurum ex Corrosiva aqua præcipitatum instar porosæ spongiæ Metallo impositio adhærere solet. Ut primum autem

aqua

aqua commovetur, Aurum præcipitatum instar limi turbidi per aquam se dispergit, impositumque metallum sine ulla transmutatione idem est, quod ante fuit.

Si etiam ulla Vulgaris Auri Solutio imperfectiorum Metallorum integrum corpus tingeret, quod tamen fieri nunquam potest, necessario Metallorum, ac inprimis Lunæ puræ superficiei externæ eadem affricata, aut illita corporum externas superficies deauraret; id quod Aurum Potabile meum non facit, sed Argento illitum illud omnis generis coloribus, quales infiniti in Pavonis cauda apparent, colorat, & pingit, adeò ut haud facile deleri possint, & indubitato sint argumento, non Vulgare, sed secretum Aurum Philosophorum, hoc meum Aurum Potabile esse.

Omnibus, his atque aliis similibus Objectionibus facilimè responsionibus debitis occurrere possem, si mihi objicerentur: Sed neminem tam audacem fore puto, qui melius quid in medium non adducens se oppositurus sit iis, quæ totius Mundi judicio bona judicantur.

Si cui meliora nota fuerint, eidem & hæc nota erunt, nec ab ipso contemnentur. Ignaro perinde est, quidquid contemnat, sive bonum, sive malum sit, quia ignorat, quid distent æra lupinis. Hujus rei testis est Farnarrus iste, de quo jam ad nauseam usque verba facta sunt. Cui verisimile fieri non potest, quod Universalis Medi-

cina sit, ille experiatur, ut ipsius rei veritatem exploret. Experientiâ rem investigare recusans, de me judicium ferendi pruritu superfedeat, ne se ipsum judiciis aliorum subjiciat, & se purum putum asinum esse prodat. Sapienti sat dicitur; Stulti nullâ doctrinâ sapere discunt.

Disputent autem & judicent de hoc meo Potabili Auro Imperiti, quantum velint, nihil ipsis nisi hoc unicum occino: Si quid melius habetis, in medium producite, & examini requisito subjicite. Sin minus, ora invida obturate, & illud non contemnite, quod intellectus vester stupidus non capit, & quo aliquid melius producere nescitis.

De mei Auri Potabilis Veri usu in Medicina.

QUid multa verba jam faciam de maximis mei Auri Potabilis in Medicina viribus & virtutibus? Magnum de ipsis librum conscribere necessarium non autumo, siquidem ejusmodi scriptiones sæpè plus obsunt, quàm prosunt. Etenim adeò invaluit scribendi cacoëthes, ut vel colorato alicui Vino adusto tantas vires sæpius adscribere non erubescant, quantæ vix Auro Potabili ipsi adscribi possent. Haud abs re quidem est, quod nonnunquam in vili admodum re plus virium lateat, quam in pretiosis, & sumtuosis margaritis reperitur. Sed quia unusquisque verum

rum à falso discernere nequit, & contrà iis fidem adhibere cogitur, quæ auribus haurit, fieri non potest, quin à veritate aberrans sæpè boni loco malum eligat; cui vitio Examen medetur, quod rerum veritatem explorare solet.

Si mihi mei Auri Potabilis vires accuratè essent describendæ, volumen ingens replendum foret, id quod hujus loci non est, sed Deo dante propediem expedietur libello, qui multa alia meorum optimorum medicamentorum comprehendet, & sub *Pharmacopœa Glauberi* titulo lucem videbit. Hîc paucis mei Auri Potabilis usum innuam.

Quoniam igitur meum Aurum Potabile, ut jam sæpius inculcavi, ignis est concentratus, & in formam liquidam redactus, & tota ipsius essentia nulli alii rei nisi tenero, penetranti, flamma tamen carenti igni similis dici potest, cuivis in promptu est conjicere, ad quid conferat, & quem in Medicina usum habeat.

Ex omnibus elementis purissimum, subtilissimum, penetrantissimum, & efficacissimum est ignis, & quidem nemine contradicente. Ignis enim vis, calor nimirum etiam densissima corpora, ut Metalla, & Vitrum penetrat, & nihil est, quod ipsi viam obstruere possit. Aqua, terra, & aër facilè excluduntur. Deus ipse Omnipotens cum igne comparatur, à quo omnia spiritum & vitam accipiunt, & sine quo nihil vivere, ac se movere potest, cum omnia sine ipso mortua, dura, & frigida

gida maneant, ut ex hominis aliorumque animalium corporibus patet, quæ viva ſemper calent, mortua glacie quavis frigidiora evadunt.

Quamdiu igitur vitæ ſcintilla illa in hominibus, aliiſque animalibus debito cibo & potu nutritur, ac alitur, tamdiu etiam alimenta ſua attrahit ac in vigore ſuo perſeverat. Ut primum verò nutrimento ſibi detracto deſtituitur, vita mox debilitari, & deficere incipit, ſicut lampas accenſa, ſi oleum non affundatur, tandem lumine ſuo extincto ſpoliatur. Siquidem ergo hominis vita ignis merus apto cibo & potu ſolo fovetur & ſuſtentatur, lampadis inſtar, quæ ſinè olei affuſione, & aëre, ſine quo nullus ignis ardere, & nulla vita vivere poteſt, lumen ſuum conſervare nequit; quærere quis poſſet, quid cauſæ ſit, quod homines adeo facilè morbis corripiantur, qui optimi cibi & potus ad ſuſtentandam vitam aptiſſimorum penuria nulla laborant? Huic reſpondeo; quod in ejuſmodi hominibus craſſi, crudi, tenaces & frigidi humores aditus ad vitæ punctum & ſcintillam occludant, ut nutrimento ſubtracto hæc ſpolietur. Exemplo nobis eſt lampas accenſa, in qua filum ſeu ellychnium olei impuri affuſi fecibus obſtipatum & obrutum nihil olei amplius ad flammam ardentem admittit, & facit, ut eadem extincta evaneſcat & emoriatur, licet olei affatim adſit. Sic & in arbore vetulâ, licet magna fimeti ſtercorantis copia adhibeatur, perpetua non eſt vegetatio, ſed cuncta tandem

dem emoriuntur. Mortem hanc promovent crudi, crassi, & tenaces humores radicibus se insinuantes, & iis obstructis nutrimentum debitum arbori subtrahentes, sicuti in hominibus, & lampadibus accensis fieri solet, quod modo diximus.

Omnia causas suas naturales habent, quod Deus procul dubio ità ordinavit, & naturę indidit, ut cunctis rebus suo ordine ad interitum properantibus, nihil omninò constans & stabile in rerũ natura reperiatur, omnia occasui & morti obnoxia sint, & sola æternitas, & divina stabilitas patefiat.

Aqua limpida multorum annorum decursu per canales & fistulas ligneas transcurrens illas tandem limo replet, coarctat, ac sibi ipsi viam & cursum suum obstruit. Hæc est aquæ fontium claræ & frigidæ operatio. Calida idem longè citius exsequitur, ut patet ex thermis Aquisgranensibus, & aliis, in quibus frequenter canales, fistulæ & aquæ ductus aperiendi & mundandi sunt, quò aquæ liber meatus conservetur. Omnium citissime talem operationem edunt aquæ illæ, quæ calidæ refrigescendo mox feces in vasis deponunt, & ea obstruunt. In vasis apertis idem fit, si nimirum aqua fontis limpida & pellucida in aheno pluribus vicibus calefiat, & calefacta toties refrigescat : tandem enim aheni interioribus partibus tenax adhærebit limus, qui ultimo in durum lapidem convertetur. Si talem operationem efficit aqua fontis pura & limpida, quid illam facturam censes, quæ sua natura est

turbida

turbida, crassa, salsa, & limosa? Hinc non solum nova & recens pressa vina, sive turbida ista musta, feces suas ad fundum demittunt, & tartarum suum dolii lateribus affigunt, sed etiam vetera, sed novis minus copiosè, idem faciunt.

Quandoquidem verò potus ejus generis turbidi hominibus nutrimentum præbent, necessarium omninò est, ut viscera corporis interna, eorundem fecibus obstipata, vitæ nutrimentum suum, sicut lumini fæculentum oleum, subtrahat. Cuncta enim illa, quibus homo vescitur, & quæ bibit quotidiè, temporis progressu internorum viscerum ductus & meatus in corpore humano obstruunt, & ignem vitalem suo nutrimento spoliant. Quò magis igitur hoc nutrimentum vitæ subtrahitur, eò citius lumen, aut ignis vitalis exstinguitur, ac frigida & tenebrosa mors propius accedit, & superior evadit. Hinc natum vetus dicterium: *Cocta comede, clara bibe, vera loquere, ut diu vivas.* Diceret vero aliquis: Turbidos igitur potus vitabo, ac coctis & probe paratis cibis vescar, ut ad mortem viam non sternens diuturniore vitâ fruar. Benè quidem hoc dictum, cum ad valetudinem conservandam sobrietas in cibo & potu, ac crassorum, crudorumque ciborum, & turbidorum potuum vitatio multum conferant: Sed quod tandem morbis obnoxius non futurus, nec moriturus sit, non sequitur. Nullus enim cibus adeò coctus, nullus potus adeò clarus est, qui occultas suas feces secum

cum non vehat, quibus temporis decursu longiore vasa interna non obstipentur, & morbi non introducantur, sicut modo, puram aquam fontanam meatus suos temporis progressu obturantem idem facere, exempli causa, demonstravimus. Pari ratione etiam arboribus in montium jugis altissimis, licet clarissimâ aquâ pluviâ nutriantur, alimento ab obstipatis radicibus subtracto, tandem moriendum est.

Interea non dico, quod quercus, aut alia arbor ferâ in silvestribus locis sola aqua pluvia, & foliis, quæ quovis anno decidunt, nutrita non diutius duret, quam arbor aliqua frugifera quæ singulari studio & labore in hortis stercoratur, & colitur. Notum enim est, sæpius contingere, ut quercus aliqua ad millesimum durationis suæ annum perveniat, cum è contrario culta ejusmodi arbor vix centesimum attingat, id quod nutrimentorum diversitati acceptum ferendum. Cervus in sylva, & corvus in aëre vivendo centesimum ætatis annum excedere possunt: capti, & optimè nutriti vix quinquagesimum superabunt. Homo aliquis solo pane & aquâ victitans proculdubio viam suam in longè plures annos prorogaturus esset, quam si delicato cibo & potu uteretur, id quod manifestissimum quidem, hominibus tamen neutiquam cordi est, qui nimiâ deliciarum copiâ fruentes onere nimio naturam gravant, unde viscerum obstructiones oriuntur, & ad morbos via sternitur. Arbor fimeto nimio stercorata

nimiam

nimiam sibi pinguedinem simul & semel adsciscit, id quod radices obstruit, & nutrimentum impedit, quominus trunco, & ramis suppeditari queat, unde mors ingruens arboris vitam extinguit. Quid consilii ergo? dices: Si obstructiones præcipuæ morborum, & mortis causæ existunt, nullane sunt remedia, quorum ope obstructiones ejusmodi præveniri, aut si invaluerint, omninò tolli queant? Utrumque fieri posse ajo, nimirum ut & maturè præveniantur, & etiam penitus tollantur, si vires acquisiverint: id quod ejusmodi medicamentis perficitur, quæ naturæ amica, & iis contraria sunt, à quibus obstructiones, & constipationes illæ originem suam trahunt. Nam frigidi, tenaces, impuri, & aquosi humores necessario calefacientibus, attenuantibus, incidentibus, penetrantibus, & igneis medicamentis attenuandi, emolliendi, incidendi & aperiendi sunt, quandoquidem diuturna experientia docuit, omninò fieri non posse, ut obstructiones, qualescunque etiam fuerint, sine calefacientium, & penetrantium medicamentorum adjumento auferantur. Ex omnibus Medicamentis istis certissima & efficacissima reperta sunt Spiritus volatilis salis communis, aut Vitrioli corrosionis expers; Spiritus volatilis Tartari crudi; Spiritus Urinæ, & Salis Ammoniaci, aliique similes spiritus ignei, qui in amoliendo ejusmodi obstructiones, suas vires optimo cum successu exercent. Quia autem volatiles illi spiritus plærumque

rumque obſtructiones tantum incipientes, & non confirmatas aggrediuntur, & reſolvunt, fixiores verò & inveteratas non adoriuntur, utpote tantum virium non habentes, ut illas debellent & ejiciant, quæ à ſui ſimilibus, i. e. fixioribus medicamentis ejici volunt, quod peritorum Medicorum nullus diffitetur, in eo totius rei cardo verſatur, quo pacto ejuſmodi Medicamenta acquiri poſſint, quorum auxilio non ſolum recens exortæ, ſed etiam inveteratæ, & confirmatæ obſtructiones ex corpore humano exigantur. Herbis & ſimilis naturæ rebus illud effici nequit, ut præſens tempus ipſum apertè teſtatur, quo nullus ejuſmodi obſtructionibus obnoxius herbarum & ſimilium rerum ope curatur. Nam poſtquam æger palliativam curam diu fruſtra adhibuit, mors tandem ingruens poſt multas ollulas liguriendo exhauſtas ipſum abripit, quod tamen facili negotio Medicina aliqua bona caveri potuiſſet. Etenim quo pacto fieret, ut frigida, craſſa, cruda, & non probè parata medicina frigidos & craſſos humores calefactos, inciſos, & emollitos educeret? Perinde eſſet ac ſi quis glaciei fruſto frigido, aliud glaciei fruſtum liquare, & in aquam reducere vellet: id quod tamen ſine igne nunquam effecturus eſſet Ideò ad frigidas, & tenaces iſtiuſmodi obſtructiones calefaciendas, extenuandas, & everrendas penetrans, igneum, vivum, & bonum Medicamentum adhibendum, & Syrupi, conſervæ, ac

julapia frigida, mortua, & mucosa removenda sunt.

Satis mirari non possum, quando mihi de vita hominum in mentem venit, quod ea tam parvi æstimetur, & tam temerè ac petulanter ex pura puta ignorantia negligatur. Adeò cœcus, & pertinax est præsens Mundus, ut hoc credere nec velit nec possit, licet ipsi digitis demonstretur. Nemini tamen hæc pervicacia plus obest, quam innocentibus, qui hæc non intelligunt, & ea tantum credere coguntur, quæ dicta auribus hauriunt. Cætera casui & tempori cum reliquis erroribus committunt, quibus, ut & aliis abusibus, hoc si Deo placuerit, remedium aliquod tandem aliquando subministrabit.

Concludimus igitur, & statuimus, præcipuam & potissimam morborum ac mortis occasionem, & causam existere tenaces, lentos, ac crassos humores, qui corporis viscera interna sensim & pedetentim occupant, obstipant, Humido Radicali nutrimentum suum subtrahunt, & Ignem vitalem magis ac magis debilitatum tandem penitus exstinguunt.

Quibus removendis & disjiciendis nullum remedium est aliud, quàm ut viscerum internorum meatus aperti & puri conserventur, aut jam obstructi aperiantur, & referentur.

Hoc perfectè effectui dare novit meum Aurum Potabile, quo haud facilè melior, & ad corporis humani obstructiones omnes reserandas, & ape-

& aperiendas aptior medicina reperiri poterit. Naturâ enim suâ subtilis, penetrans, & ignea est essentia quæcunque frigida calefaciens, crassa attenuans, tenacia incidens, ac cunctos humores consumens, & exsiccans; adeò ut in usum adhibita omnium obstructionum generationem quamcunque inhibeat, & impediat, ipsasque jam natas & ortas emolliendo, & incidendo penitus amoliatur. Huc accedit, quod in Humido Radicali, & Spiritu Vitali corroborando; & incolumi conservando omnibus aliis medicamentis idem præstantibus palmam eripiat; ideò digniſſima, quæ omnium Medicamentorum Centrum Concentratum & appelletur, & æstimetur. Etenim omnes virtutes, quæ in Vegetabilium, Animalium, & Mineralium quovis simplices & diversæ inveniuntur, & particulari efficaciâ morbos adoriuntur, in meo Auro Potabili concentratæ, & in unum collectæ universales suas vires exserunt, ac ideò illud *Vniversalis Medicinæ* titulo jure ac meritò insigniendum arguunt. Nam in corporum humanorum curatione hoc Medicamentum cæteris cunctis medicamentis celerrimâ virtutum suarum operatione non modo antecellit, sed & in Vegetabilium ac Mineralium emendatione iisdem planè viribus admirabilibus pollet, eâ de causâ, præ cæteris omnibus, summis laudibus extollendum, & cunctis aliis præponendum.

Si autem in morbis hominum domandis & debellandis longè nobilioribus & efficacioribus vi-

ribus polleret, quàm jam pollet, & è contrario in Vegetabilium, & Mineralium emendatione iisdem viribus nihil efficeret, *Vniversalis Medicinæ* appellationem vendicare sibi neutiquam posset, sed in particularium Medicamentorum censum solummodo veniret, utpote solorum Animalium morbis mederi sciens. At quoniam, ut suprà modò diximus, meum Aurum Potabile non solum hominibus in Animali regno, sed etiam Vegetabilibus & Mineralibus cunctis, extra quæ tria Regna, Vegetabile nimirum, Animale, & Minerale in tota Natura nihil aliud reperiri potest, potentissimè succurrit, ac summa cunctorum Medicina est; Ideò etiam *Vniversalis Medicinæ* nomen & titulum jure sibi arrogat.

Philosophi quidem Universali suæ Medicinæ adscribunt, quod cunctis humani generis, & imperfectorum metallorum morbis, & defectibus mederi, & hæc in perfectum aurum transmutare queat. Quod autem & Vegetabilium Medicina summa sit, tacent. Silentio cur prætereant, accuratè dicere non possum, nec illud aperire necessarium duco. Me ulterius progredi, & in Vegetabilibus idem præstare eandem, manifestare sufficit.

Rectè tamen quivis me intelligat velim, nec adeò simplicem æstimet, quod *Aurum Potabile* meum, magno illi *Philosophorum Lapidi*, per projectionem Metallorum imperfectorum grandem copiam in purissimum Aurum convertenti æquiparem.

parem. Tantas enim Medicinæ meæ vires, quæ in ipsa non sunt, non adscribo, sed tamen dicere etiam non possum, an temporis progressu quid melius ex ea emersurum non sit. Eum terminum hactenus non attigi, nec unquam forsan eò progressurus sum. Non est in mea, sed Dei potestate situm, qui id concedere & largiri, cui vult, potest. Interea Deo Patri cœlesti meo gratias maximas ago pro dono illo tanto, quod mihi largitus est, mihi (inquam) non digno, cui Regius iste Infans tam parvus donetur. An verò prorogatam suam gratiam Benignus ille Pater diutius mihi largiturus sit, ut infantem dictum ad virilem ætatem deducam, & ipsi honoris & gloriæ coronam imponam, mihi non constat. Penes ipsum hoc est, qui, quandocunque vult, omnia dare & adimere potest.

Quæcunque hîc literis mandavi, ea omnia puræ putæ Veritati congruunt, nec alium finem respiciunt, quàm gloriam & honorem Dei, ac admirandorum ejusdem Operum patefactionem; posteà verò & miseri ac egeni generis humani incolumitatem, & salutem corporalem, ut ita Talentum mihi à Deo concreditum fructus debitos reddens, proximi commodo impendatur.

Porrò Medicinæ suæ Philosophi attribuunt, quod ex omnis generis silicibus variorum colorum lapides pretiosos naturalibus colore quovis respondentes conficere queat. Idem & à meo Auro Potabili requiret forsan aliquis, cui, ut ali-

quoties, ità & hac vice iterum respondeo; Aurum Potabile meum adhuc imperfectum esse, & in infantia sua versari, quod ignis beneficio ad perfectionem deductum forsan illud idem effectui daturum esset. In eo autem statu, in quo jam versatur, & ad quem à me deductum est, in præsentia constitutum, trium horarum spacio in crucibulo tecto in lapidem pellucidum, sanguinis instar rubentem, & rubino similem mutatur, de quo si frustulum parvum vitro fuso injiciatur, illud viride, flavum, cœruleum, aut etiam nigrum reddit, prout majore vel minore quantitate injicitur, aut diutius in fluxu conservatur. Si hæc nondum fixum, & maturum operatur, quid operaturum sit, si ad perfectam in igne constantiam deductum fuerit, facili conjecturâ unusquisque augurari poterit.

Cæterum nonnullas ex silicibus albis species aliquot horis in igne detentas variis coloribus tingit, ipsumque Sulphur in optimum aurum transmutat, quod verissimum & certissimum, ex omnibus iis, quæ unquam auditu percepi, in summam me admirationem maximè rapit. Quo autem pacto mihi hoc innotuerit, in præsentia indicare operæ precium erit. Imposueram aliquando arenæ aliquot dicti mei Auri Potabilis uncias patellæ, seu porcellanæ, ut vocant, immissas, ut phlegmate evaporato illud in Salem reducerem. Calore ignis, me absente, nimis aucto, bona liquoris pars ebulliendo patellâ excessit, ac in are-

nam

nam se effudit. Accedens aliquando, ut inspicerem, ex patella effusum liquorem se in arenam calidam abdidisse deprehendi. Arenæ, quæ quasi in unum corpus cum Auro Potabili coiverat exemptæ, atque vitro immissæ affudi aquam pluviam, vitrumque arenæ calidæ imposui. Aquam, quæ Salem extraxerat, postea cum arena sale liberata infudi infundibulo, atque ità per filtrum liquorem sale imprægnatum, qui colore & sapore non mutatus, ac pellucidus transivit, ab arena separavi. Hæc autem prius alba, nunc verò colore subrubro vestita summam mihi admirationem movit, quod arenam etiam Aurum illud Potabile tingeret. In cupella vero examini subjecta aurum purum mihi reddidit, id quod majori admiratione me affecit: Admiranda enim est transmutatio, qualis nunquam ad aures meas pervenit. Hinc mihi persuadeo, frustum Crystalli aliquod digestione solâ in hoc Auro Potabili in lapidem pretiosam digeri posse, quamvis ejus rei periculum non fecerim; facturus tamen, si mihi Deus vitam prorogaverit.

Periculo hoc facto, mox conjeci arenam, cui herbas inseveram, & quam meo Auro Potabili madefeceram, plenas auri virtutes, & qualitates herbis insitis non impertivisse, sed potiorem partem ad sui emendationem sibi retinuisse, & minimam herbis portionem concessisse. Hæc conjectura me non fefellit, utpote qui, occasione negotium hoc investigandi arreptâ, rem ità se habere

bere expertus sum. Ea de causa, ut inposterum herbis aureas facultates & virtutes plenius conciliarem, arenam non amplius adhibui, sed in ejus locum substitui lignorum ramenta, quibus herbas cœpi inferere. Tam fortibus enim viribus lignum non est præditum, ut, æque ac arena, ex Auro Potabili auream essentiam extrahere queat. Hoc pacto igitur lignum aliquod patrefactum, aut ipsa lignorum ramenta ad opus hoc plantationis aptiora erunt, quam arena ipsa, quæ sibi potissimas Auri Potabilis vires attrahit, iisdem se emendat, & Vegetabilibus reliquas paucas concedit, communi hominum more agens, quorum quisque sibi proximus. Nisi casu hoc comperissem, multum commodi arena mihi subtraxisset, Vegetabilibus parum reliquum feciisset, & sibi de potissimâ virtutum parte prospexisset.

Scitu etiam dignum hoc hîc non prætereundum est, quod, mei *Auri Potabilis* adjumento, quæ herbæ nascuntur, ex omnes majores & robustiores vulgaribus evadant, & colore, sapore, odore ac virtutibus omnibus vulgares longè superent. Ratio est, quia dicta *Medicina Vniversalis* merus est ignis, Vegetabilibus & herbis igneum suum vigorem impertiens. Nam satis superque notum est, quod, quò calidiores fuerint regiones, eò efficaciores etiam herbas producant. In Belgii regionibus humidioribus herbæ nascentes iis, quas Germania superior sicciore, & calidiore solo & aëre prædita edere solet, nec odore, nec sapore,

ſapore, nec viribus reſpondent Germania ſuperior autem tantæ efficaciæ & magnitudinis herbas non ſuppeditat, ut Gallia, cujus aër calidior eſt & ſiccior, quàm Germaniæ, in qua Roſmarinus ab injuria hyberni temporis ægrè tutus manet, cum tamen in Gallicis deſertis creſcendo ità luxurietur, ut etiam in arbores excreſcat, ramis ſuis ſuccedentes contrà pluvias defendere ſolitas, id quod in frigidioribus noſtris regionibus fieri non conſuevit. Optimum profectò mel *Marſiliâ*, ubi illud apes ex roriſmarini floribus exſugunt, in Germaniam, Belgium, aliaſque regiones defertur, ut ex illo optimum mulſum conficiatur, aut eodem alii fructus, & flores conſerventur. Mel verò illud, quod in Hollandia, & Friſiâ per humida prata, & campos uliginoſos volitantes apes ex floribus colligere ſolent, odore quidem ferè caret, ſed tamen bonitate illi præſtat, quod ex graviter olentibus ferarum arborum floribus, aut iis, quæ in ſterilibus erycetis reperiuntur, apes colligunt. Ex quibus patet, magno herbarum virtutes diſcrimine inter ſe diſtare, & eos haud parum hallucinari, qui ſine omni diſcrimine cunctas herbas Europæas in eodem cenſu habentes ſeptentrionalium Regionum, ut Daniæ, Norwegiæ, Sueciæ & Poloniæ herbis eaſdem virtutes attribuunt, quas Antiqui Medici ſuis adſcripſerunt. Faciunt hoc recentiores Galenici, qui humidas ſuas herbas in frigidis his regionibus viribus ſuis iis æquipollere aſſerunt,

de quibus Veteres Medici mentionem fecerunt. Quid autem suis efficiant, & quantos errores committant, experientia testis est.

Avicenna, Averroës, Ægineta, cujus compilator Galenus, non fuerunt Germani, Sueci, Dani, aut Poloni, utpote qui calidas illas inhabitavêre regiones, in quibus solum interdiu & noctu solaribus radiis calefactum, & aureâ proprietate pollens, herbis miras virtutes, & efficaciam admirabilem conciliat. Vehementer igitur errant, qui nostrarum frigidarum regionum herbis eadem vires attribuere audent. Artis autem beneficio fieri potest, ut herbis etiam in frigidissimis nostris terris eædem virtutes impertiantur, quas Arabicis suis authores isti acceptas ferunt. *Ubi Natura desinit, ibi artificibus artis nostræ incipiendum esse*, asserunt omnes Philosophi, *Hermes* cum primis omnium Philosophorum quasi pater, qui clarè & apertè illud in *Tabula* sua *Smaragdina* testatur, inquiens: *Verum sine mendacio certum, & verissimum. Quod est inferius, est sicut quod est superius, & quod est superius, est sicut quod est inferius, ad perpetranda miracula rei unius*, &c.

Ac licet hæc verba diversis explicationibus illustrentur, sensus tamen eorum generalis nihil nisi superiorem, & inferiorem Solem spectant, qui omnia generant, & ad perfectionem deducunt. Superiorem Solem nullâ vi ad nos pertrahere, multoque minus præcipere ipsi possumus, ut nostras terras calidiorum radiorum participes reddat,

reddat, & herbas ipsis innatas iisdem virtutibus impleat, quibus Arabicæ dotatæ sunt. Nos non audit, nos non novit, sed consueto cursu pergens munere fungitur, quod ipsi à Divina potentia impositum est Si Naturæ dona nobis concessa emendandi desiderio tenemur, *Artem* adeamus, & videamus necesse est, an ipsa *Naturæ imitatrix* nobis opem ferre velit. Id quod facilè præstabit, ut videlicet Europæa nostra terra æquè efficaces herbas edat, ac Arabicum solum, & quidem exiguis sumptibus & laboribus, adeò ut meo Auro Potabili sumptuosiore ad eam rem efficiendam non opus sit. Idem enim aqua Sulphurea salsa, & fluida effectui perfectè dabit, cum in Sale & Sulphure solares radii cumulatè concentrati, & coagulati reperiantur. Hic Terrestris est Sol noster, cujus virtute cuncta vegetantur; Quem si Vegetabilibus debito modo aptare sciremus, idem profectò Artis adjumento effecturi essemus, quod Superior & Naturalis Sol naturali suo modo in herbis operatur. Quicunque hæc non intelligit, nec percipit, Philosophis neutiquam annumerandus cœcos ductores sequitur, & alios secum in tenebras præcipites agit. Sol in firmamento cursu suo consueto pergens nec major, nec minor reddi potest. Inferiorem Solem in manibus nostris habemus, eumque pro lubitu nostro, & quidem eâ copiâ, quâ volumus, herbis nostris accommodare possumus. Hinc *Ars Naturam longe superat*, & hanc ejus ope superare nobis

bis integrum est, si ipsam habemus, & eadem uti novimus. Sed dissertatio hæc mea, præter opinionem meam, longius se extendit, &, ut eadem acquiescam, aurem mihi vellicat. *Sapientibus sat dictum* esse arbitror. Asini aures longæ, multâ verborum ambage, breviores non redduntur, nec indesinente lotione *Æthiops non dealbatur*; quod per parenthesin indicare & volui, & debui.

Veruntamen ut clarius, & magis perspicuè cuncta proponam, quo unusquisque videat & perspiciat, me puram putam Veritatem ob oculos posuisse, adhuc nonnulla in medium afferenda censeo, siquem de his periculum faciendi lubido incesserit, ut veritatem reipsâ experiri queat. Aurum Potabile meum in rubrum Salem coagula, ejusque grana 3.4.5.6.8.12. aut plura vel pauciora vitri Crystallini unciæ dimidiæ in crucibulo fusæ injice, ut in superficie jacentia fundantur; Hoc facto vitrum mox Tincturam attrahet, coloremque hyacinthinum induet, adeò pulchrum, ut Hyacinthi naturalis colori minimè cessurus sit. NB. Si diutiore igne fusio urgeatur, vitrum aureo, viridi, cœruleo, ac tandem, si nimis diu in igne relinquatur, nigro colore tingetur. Qui Rubinum conficere desiderat, Aurum Potabile coagulatum solum sine ullius rei peregrinæ additione puro & tecto crucibulo immittendo, & per horas aliquot in fusione relinquendo, sanguinei coloris vitrum adeò pulchrum consequetur, ut vel solo aspectu hominis alicujus

cujus curarum, moleſtiarum, & laborum multitudine debilitatam naturam recreare poſſit.

Quo animo ſit ille, qui poſt plurimos labores fruſtrà exhauſtos, ac maximam Divinæ Benedictionis exſpectationem, tandem aliquando oculis ſuis aſpicit, quod fieri illud poſſit, quod tam incredibili deſiderio tamdiu quæſivit, facile quivis conjecturâ ſuâ providere poteſt. Proculdubio *Moſen* Promiſſæ Terræ, quam tamen non intravit, conſpectus ineffabili gaudio affecit. Quanto gaudio exultavit pius ille ſenex *Simeon*, cum Divino Inſtinctu templum ingreſſus infantem JESUM ulnis complexus, eſt, & dixit, *'Domine! jam ſervum tuum in pace dimitte; Nam oculi mei Servatorem tuum viderunt.* Neminem in malam partem interpretaturum ſpero, quod hac comparatione utar. Infans enim meus lutum eſt, & cœnum: Ille verò in Simeonis ulnis cœli ac terræ Dominus. Quemadmodum verò infans JESUS, cum parvus adhuc eſſet, nondum loqui, & concionari poterat, nec miracula edebat, ſed aliis infantibus externo aſpectu ſimilis erat, nec quiſquam adhuc videbat, qualis & quis futurus eſſet, donec ad virilem ætatem perveniens infans in infantia ſua non manſit, verum maxima miracula edidit. Idque ideò quia Divina Eſſentia ab æterno in ipſo occulta temporis progreſſu in ipſo manifeſtata eſt. Cui enim ex ſemine aliquo manifeſtatur, quos colores, & quam figuram planta ex ipſo emerſura habitura ſit? Naſcens debito modo

modo enutrita tandem patefacit, quæ prius occulta in se continuit.

Pari ratione verum *Ens Primum Auri* in meo Auro Potabili occultum oculis non conspicitur, multò minus, quid Ars ex eo paratura sit; aut parare queat, priusquam ignis opera constantem suam fixionem, aut fixationem, ut Chymici loquuntur, consequutum fuerit. Expectandum igitur patienter, donec hic infans adolescat, & ad virilem ætatem perveniens, viriles actiones edat. Quis unquam crederet, in ovo aliquo totam avis essentiam cum omnibus membris, plumis, & reliquis ad eam pertinentibus, occultam latitare, nisi res vulgo notissima extaret? Vini mustum, si ejus nimia copia exhauriatur, stomacho nocet, eum debilitat, & colicos dolores excitat; Idem, postquam vinum clarum & forte evasit, stomachum, & totum corpus corroborat, & eas demum vires exserit, quas, cum mustum esset, occultas gessit. Cui Vegetabile semen, Animale ovum, aut Minerale Primum Ens innotuit, ille demum novit, quod ex semine herba, ex ovo avis, & ex Primo Ente Mineralium *Medicina Vniversalis* oriri debeat. Cujus autem captum hæc superant, ut abjectum semen, ovum, & *Primum Ens Mineralium*, Salem videlicet Sulphureum, contemnat, ille etiam inscius occultam herbam, avem, & Medicinam Universalem repudiat. Ideò nemo contemnere debet ea, quorum cognitio ipsum fugit. Ut res probè percipiatur,

piatur, primum Ens Auri veram Medicinam Universalem occulit, quam *Tempus, Ars,* & *Natura* realiter in lucem producunt. Ideò non est, cur aliquis Aurum meum Potabile susque deque habeat, aut contemptui ducat, quod adhuc in infantia sua versetur, ac vulgari alicui aquæ falsæ similis sit; sed potiùs cogitet, quod albi ovi instar, vitellum suum temporis progressu pulcherrimam avem progeniturum, in internis suis penetralibus occultum contineat.

Sed hæc de mei Auri Potabilis natura, & proprietatibus dicta sufficiant. Medicinalis ejus Usus inter præcipua mea medicamenta luculenter descriptus, propediem typis vulgandus lucem videbit. Quicunque verò illud intereà in usum adhibere desiderat, tutò & sine omni periculo illud facere poterit, cum nihil nisi ea, quæ corporis humani bonæ valetudini conducunt, operetur, debile nimirum Humidum Radicale, seu Spiritum Vitalem corroborando, & confirmando, ut hominis vita alatur, augeatur, & multos annos in optatæ valetudinis statu conservetur, perinde ac olei affusione lampas, aut lignorum appositione ignis vigor conservatur, ut nec exstingui, nec mori queat. Cautè tamen & cum judicio ejus Usus admittendus est, eo quod purus putus ignis existens modicè vult adhiberi. Ab initio una aut duæ guttulæ in vino, cereviſiâ, alioque potu, commodissimè verò in Spiritu Vini ægro propinandæ sunt: sequente die guttula

tula una addenda, ac deinceps unius guttulæ additione singulis diebus dosis augenda est, donec sudoris & urinæ expulsionem, ac quandoque etiam lenes aliquot sedes operetur. Hac operatione factâ, eodem planè modo unius guttulæ omissione dosis quotidianæ iterum diminuendæ sunt, donec ægritudo feliciter sublata ulteriore ejus usu ægrum supersedere jubeat. Cunctis ritè peractis manifesto innotescet, quasvis ægritudines, etiam occultas hoc medicamento expelli, & quasi consumi, sicut lignum ab ardente igne consumitur, ità ut præter fixum Salem nihil omninò remaneat, & cuncta in nihilum redigantur. Omnes enim morbi, ut suprà indicavimus, ex humoribus humidis ortum trahunt, quibus nihil est, quod commodius & tutius medeatur, quam Aurum hoc Potabile, quod omnibus humiditatibus nimiis vehementer resistit, easdem aperiendo, incidendo, consumendo & dispellendo, haud secus ac Sol aquam in vase aliquo consumit, & evaporando dispellit. Hinc *Lepram*, *Morbum Gallicum*, *Quartanam*, & omnes alias Febres, *Scorbutum*, *Epilepsiam*, *Apoplexiam*, *Melancholiam Hypochondriacam*, *Calculum in renibus*, *& vesicâ*, *Podagram*, omnesque tàm notos, quàm ignotos *Matricis morbos*, & Mulierum varias ægritudines, ut & horrendam *Pestem*, cum omnibus affectibus malis ex ea ortis curatione sua tollit, & præservatione suâ avertit. Nihil enim corruptioni, & interitui obnoxium deprehendi-

henditur, quàm nimium Phlegma, ſive immatura humiditas, quæ citiſſime in putrefactionem abire ſolet. Hinc dilucidè patet, quod ſanguineus aliquis ſicciore temperamento prædituſ longe meliore fruatur valetudine, quam humiditate abundans Phlegmaticus. Saccarum ſiccum multos annos durat; humectatum verò aceſcit, & mucidum evadit, licet Sal ſit, & aliis Vegetabilibus corruptibilibus miſceatur, ut eadem conſervet.

Hinc videre eſt, quod ſuperflua humiditas morti januam aperiat, per quam vitam adoriatur. Calida & temperata ſiccitas autem è contrario cuncta in ſtatu incolumi conſervat, & cuivis corruptioni aditum occludit. Pulchræ, & eleganti ſtructurâ ſuperbientis domus tectum hinc inde pervium & rimarum plenum pluviam admittit totam ſtructuram ubique humectantem, & putredine corrumpenrem; Si vero tecti foramina obturantur, aut fenſtræ, per quas pluviæ aditus patuit, occluduntur, ac è contrario aliæ aperiuntur, ut per eas admiſſus calidus aër ubique conceptam humiditatem exſiccet, & putredinis progreſſum inhibeat, totum ædificium ſartum tectum conſervatur, quod alias in putredinem abiens corrumperetur. Homines in uliginoſis, & paludoſis locis habitantes, & aquoſo cibo ac potu victitantes Phlegmatico, & minus ſano fruuntur plærunque temperamento, catharris ut plurimum & ſcor-

buto divexati. E contrario illi, qui alta, & excelsa loca, sicciore & puriore aëre gaudentia, incolunt, ac cibis valetudini magis conducentibus vescuntur, aquosas illas ægritudines nesciunt, robustis corporibus florent, ac carnem duram, densam, & optimè constitutam habent. Discrimen hoc non in hominibus solis, sed & in omnibus aliis rebus animadvertitur. Etenim non modo panis, caro, fructus, & quæ alia ejusmodi ad quotidianum cibum adhibentur, multò citius in humidis locis mucescunt, & corruptionem subeunt, verum etiam metalla ipsa, ut ferrum, cuprum, stannum, & similia humidi aëris corruptionem non effugiunt, sed rubigine obducuntur, quam in aëre sicco non ità facile contrahunt. Ex his omnibus, superfluam humiditatem omnibus rebus semper noxiam corruptioni fenestram aperire, adeò clarè liquet, ut neminem fore credam, qui contrarium quid opponere sit ausurus.

Quandoquidem igitur hoc meum Aurum Potabile inter omnia medicamenta, quocunque etiam titulo insigniantur, in corruptionibus tollendis maximè excellit, & tàm in præservatione, quàm curatione quàm tutissimè adhiberi potest; Jure ac meritò etiam *Vniversalis Medicina*, cui nulla alia præponenda, haberi, & æstimari debet.

Hæc pauca de mei Auri Potabilis usu, efficacia, & virtutibus in Vegetabilium, Animalium, & Mi-

& Mineralium curatione hìc deſcribere volui. Plura in deſcriptione uſus meorum præcipuorum Medicamentorum proximè ſequentur.

Reſtat, ut de dicti mei Auri Potabilis præparatione paucis mentionem faciam, licet jam ſæpius in plurimis ſcriptorum meorum locis id fecerim, & dilucidè admodum eam monſtraverim; Philoſophico tamen more, nullo *Recipe* poſito expreſsè, ſed hinc inde particulatim, ut in Miraculo Mundi, ejuſdemque Expoſitione, & Continuatione, ubi breviter deſcripta eſt, ut ideò ulteriore illuſtratione non egeret. Cunctis tamen abunde ſatisfacturus loco auctarii unumquemque moneo, ne opinetur, ſubjectum hoc alicunde ex peregrinis & longè remotis locis multorum ſumptuum & impenſarum adjumento petendum eſſe. Etenim materia, ex qua meum Aurum Potabile paratur, ubique locorum, & quidem pauperrimo æquè ac ditiſſimo ferè gratis, & ſine ſumptibus ſe offert, tridui ſpacio ad perfectionem deducendam. Ad eam dico perfectionem, ut rectè mens mea percipiatur, ad perfectionem (inquam) eam, quam infantia ejus requirit, ut nimirum *Lac Virginis*, aut clara Aqua Univerſalis & Medicinalis evadat, quam ego *Aurum Potabile* nuncupo, & in qua *Draconis ſanguis* precioſiſſimus abſconditus latitat, certi & definiti temporis ſpacio per fixationem in conſtantem *Salamandrum* trans-

mutandus ; id quod hactenus nondum consequutus sum, ac ideò verbis pluribus uti supersedeo, in meo Auro Potabili acquiescens, de quo multoties operâ meâ parato hîc ago, & de majoris momenti rebus plura verba facere desino. Interea nullum mihi dubium est, si tempus & labor impendatur, quod hoc Aurum Potabile tàm siccâ quàm humidâ viâ fixationis & constantiæ suæ terminum consequuturum esset. Præterea inficias neutiquam eo, quod idem Aurum Potabile ex omnibus totius mundi rebus confici queat, ex uno tamen Subjecto facilius & citius, quàm altero. *Nullus infans tam pauper nascitur, qui non necessariò illo Subjecto fruatur, & sine ipso vitali aura vesci queat.* Ideò Veterum Philosophorum nonnulli scripserunt, *Adamum & Evam in Paradyso eandem Materiam habuisse*, cum tamen vestibus induti non fuerint, ut ex Sacris colligitur, sed arborum foliis verenda sua texerint, postquam Dei vocem audivissent, & se nudos esse comperissent : Extrà Paradysum enim ex animalium pellibus Deus ipsis demum vestes paravit.

Cum senex Eremita *Morienus* de *Vniversali Subjecto* cum Rege *Calid* sermocinaretur, & hic ejusdem detectionem ab illo postularet, ille respondit : *Tu ipse, ô Rex, Subjectum illud penes te habes.* Absoluto opere vasi, quod Lapidem continebat, hæc verba inscripsit : *Qui omnia secum portat, alieno auxilio non indiget* ; quibus significabat,

cabat, quod ubique iterum *Materiam Universalem* consequi posset, nec ullius hominis auxilio ad ejus acquisitionem indigeret. *Maria* Prophetissa Mosis soror *Trium horarum Opus* nominat; alius *Philosophicum septem dierum Opus* appellat. Ego Glauberus novitius Hermetis discipulus verissimè assero, quod hoc meum Aurum Potabile, de quo in hoc scripto agitur, non solum Trium dierum, sed & *trium horarum intervallo* perfici queat, & quidem ex ejusmodi subjectis, quæ ubique reperiuntur, & quibus nemini ignotis unusquisque utitur, & in vivendo carere nequit. Puram putam veritatem indico nullis similitudinum, aut verborum tectorum involucris absconditam. Imò ne quis autumet, quod hæc mea scripta non secundum literam intelligenda sensui tecto cuncta involvant, tertiâ vice affirmo, quod Aurum Potabile, de quo scripsi, ex quovis Vegetabili, Animali, & Minerali, sed tamen ex uno citius, & facilius, quàm altero, parari possit. Quamvis enim ex quovis ligni, panis, aut carnis frusto, & straminis, foliorum, aut graminis manipulo parare cuivis integrum sit, facilius tamen ex Salis, omnium Vegetabilium & Animalium quasi centri concentrati manipulo parabitur, id quod tanquam veritatem infallibilem toti Mundo relinquo. Rectè tamen quis me intelligat velim, qualis Salis hîc indicium faciam; nullius nimirum alius, qam illius, qui in omnibus rebus invenitur.

Ut adhuc longè clarius & apertius meorum verborum sensus patefiat, parvam sed fundamentalem dissertationem subjungam. Artis studioso alicujus boni consequendi cupiditate ardenti non sufficit hujus aut illius Philosophi lectio, ex qua nuda sibi mox persuadeat, quod illicò Artem clarè & dilucide traditam deprehensurus sit: Sed accuratè meditari ipse debet, quid illud sit, quod quærit, unde originem suam traxerit, & quo pacto, aut quâ viâ id sibi consequi liceat. Nam si ab ultimis, & extimis oris usque ad intima penetralia res cunctas investigaverimus, comperiemus, Deum solum & unum fuisse ab æterno, usque ad illum terminum, quo ipsi placuit visibilia ad gloriam & delectationem suam creare. Hoc facturus dixit: *Fiat*. Ut primum hoc *Fiat* à Deo pronunciatum est, se incepit movere, & in quatuor Elementa mutare, ex quibus Elementis postea emerserunt cuncta, quæ oculis cerni possunt, & sine quatuor Elementis nec esse nec consistere queunt, sine quibus & natura ex se ipsâ prodire nescit. Si verò quid purius & melius iis, quæ ab Elementis generantur, quis acquirere conaretur, *Ars* ipsi adeunda esset, quæ *Naturam superans* eo tendit, quo pervenire Naturæ non datur, & operationem suam inde ordiri debet, ubi Natura ulterius pergere nescia suam finivit. Tunc enim acquiritur *Quinta Essentia*, quæ gradu uno Naturam superans ab Arte ulte-

ulterius promoveri nequit. Si verò ipsâ Essentiâ Quintâ melius aut majus quid aliquis consequi cuperet, aliâ viâ procedendum esset, siquidem arti, sicut diximus, ultrà Quintam Essentiam progressus ulterior non datur. Ideò necessitas postulat, ut ad *Centrum* redeatur, ex quo Elementa ortum suum trahunt. *Centrum* hoc est Divinum illud *Fiat*, seu *Sal Vniversalis Hermaphroditicus*, naturæ utriusque particeps, qui, verum *Primum Mobile*, in se occulta continet duo contraria, quæ in se invicem agentia, *tria Principia trium Regnorum*, *Vegetabilis*, *Animalis*, & *Mineralis* pariunt, & per quatuor Elementa eadem nutriunt, & multiplicant, quem cursum communem Natura sequitur. Ars verò longè ulterius progreditur, *Circumferentiam* ad *Centrum* reducit, ac illi *Centro* seu *Primo Mobili* non permittit, ut duobus illis contrariis in se mutuò agentibus *Patiens* ab *Agente* vincatur, & in tria ista Regna, Vegetabile nimirum, Animale, & Minerale tanquam Circumferentias suas transeat; sed primum illud Mobile vincit, ac compescit, ut vires suas non dividat, & largo ambitu explicet, verum quasi in se deglutiat. Perinde ac si *Draco* propriam suam caudam venenatam sibi ipsi morsu aufert, & eodem se nutrit, quando alius cibus ipsi non suppetit, atque hoc pacto summa Medicina evadit. Ideo sapientissimè Hermes, *Draco noster*, inquit, *non moritur nisi per F. & S.*

Necesse est, ut unus ignis alterum vincat, & in nobiliorem essentiam transmutet. Talis ignis est Arcanum meum *Alkahest*, sive *Aurum Potabile verum*, quo admiranda effici possunt. Aqua est pellucida, & clara, in qua ignis color, & forma latitat, & intrò versa est. Facili autem negotio, & celeriter iste ignis internus manifestatur, & in conspectum oculorum, igne duplici, sicco nimirum, aut humido, educitur. Siccus modus vulgarium ligni carbonum calore, & igne perficitur. Ad humidum modum adhibendus est Spiritus Vini probè rectificatus, & omni suo phlegmate liberatus. ℞. Ignis sicci & concentrati ℥j. eam impone ℥iij. humidi ignis, sive Spiritus Vini, qui, ut humidus ignis, siccum mox deglutiet. Uterque aliquot horas in phiola longum collum habente, ignis calore debito digestus, sanguineum colorem induet, concentratas vires cum coloribus pulchris, ac jucundo sapore, & odore, quibus cor corroborantibus, omnes alias Aromaticas Essentias cordis corroborationi inservientes, longè antecellit, manifestabit, & oculis subjiciet. Nam quæ antea intrò conversa, ac in imis penetralibus concluſa fuerunt, ea omnia foràs eliciuntur, ac visibilia reddunturque sensus externos incurrunt. Hoc pacto abjectus & parvus infans, qui albo colore vestitus est, eloquens, fortis, & prudens vir evadit, ipsumque *Lac Virginis* in *Draconis*

nis ſanguinem efficaciſſimum mutatur. Veriſſima hæc eſt *Aqua Vitæ*, & veriſſimum *Vinum Salutis*, cujus aliquot guttulæ ſaltem quotidiè in uſum adhibitæ, valetudinem bonam conſervant, & longam vitam largiuntur. Hujus Aquæ Vitæ, ut & veri mei Auri Potabilis ſæpius dicti admirandam & celerrimam in Medicina, & inprimis in imperfectiorum metallorum tranſmutatione operationem, & efficaciam multi homines honeſti apud me oculis ſuis aſpexerunt.

Si cui igitur gravibus morbis divexato, & nullum auxilium in vulgaribus, & notis illis Medicamentis Galenicis invenienti hujus mei Auri Potabilis adjumento opus foret, ejus tantum, quantum ad recuperandam priſtinam valetudinem requiretur, ex Chriſtiana dilectione lubens ipſi largiar, idque propterea eò lubentius, ut his temporibus ultimis, in quibus omnis malitiæ & omnium ſcelerum ſentina veriſſima mundus hic perverſiſſimus evaſit, admiranda Divinæ Potentiæ miracula innoteſcant, & oſoribus hujus nobiliſſimæ artis, qui ex mera invidia, & ignorantiâ Philoſophos veros contemnunt, & mendaciorum ac fallaciarum accuſant, impudica ora obturentur. Nullum mihi dubium eſt, haud paucos repertum iri, qui in Auro Potabili conficiendo veſtigiis meis inſiſtent, & illud temporis progreſſu ad majorem perfectionem deducere

conabuntur, quibus ego felicem successum non invideo, si Deus tanto dono ipsos dignatus fuerit. Plura iis, quæ hinc inde in scriptis meis de hoc Auro Potabili abscondidi, nemo ex me expiscabitur. Unicuique sufficiat, quod Medicinam paratam apud me invenire possit, quod ex centum vix unus facturus esset, si ejusdem possessor esset. Causas, quæ me impulerunt, ut publico scripto eam divulgaverim, & ægris consolandis ac restituendis obtulerim, suprà jam satis prolixè indicavi.

Conclusionis igitur loco iterum firmiter affero, omnia ea verissima esse, quæ de hâc meâ Medicinâ, & de viribus ejus, quas in Vegetabilium, Animalium, & Mineralium emendatione exserit, hoc meo scripto prodidi. Nemo autem eo audaciæ procedat, ut ea contemnat, aut tanquam vana, & impossibilia repudiet. Periculum pro lubitu facere unicuique integrum est. Medicina parata, quamdiu vixero, in promptu semper apud me erit. Eam nemini denegabo; Imo & usum ejusdem æquè in emendandis Vegetabilibus & Animalibus ac ipsis Mineralibus nonnullis amicis ad oculum demonstrabo, ut Dei miracula & Artis possibilitas manifestentur, & in apertum veniant.

Deus Omnipotens, omnium rerum Principium, & Finis calefacientem scintillam suæ

sanctæ,

ſanctæ, æternæ, infinitæ, & omnia corrigentis Lucis nobis in noſtra frigida, & tenebris oppleta corda ex mera ſua gratia, & miſericordia inſerat, ut in eo tanquam in ſalſa & ſulphurea aliqua terra, inſtar ſeminis alicujus parvi, nutriatur, augeatur, & in animarum noſtrûm omnium ſalutem millecuplos fructus producat: AMEN.

AD-

ADMONITIO
AD
LECTOREM.

UT Benevolus Lector opuſculi hujus ſenſum accuratius aſſequatur, & contenta ejus melius percipiat, brevi anacephalæoſi ejus argumentum repetitum hîc ſubjungere operæ pretium duxi.

Totius autem rei cardo in eo verſatur & conſiſtit, quo pacto videlicet ex Vegetabilibus, Animalibus, & Mineralibus, quæ ubique reperiuntur, Medicina Univerſalis negotio admodum facili paretur, & quod eadem ideò Univerſalis nuncupetur, quod trium Regnorum, Vegetabilis puta, Animalis, & Mineralis defectibus & ægritudinibus medeatur. Etenim cuncta Vegetabilia hujus Medicinæ adjumento multò celerius & efficacius creſcunt, ac multò ſuaviorem odorem ac ſaporem nanciſcuntur, quam illa, quæ vulgari pecudum ſimo ſtercorantur. Pari ratione in maribus & fœminis fertilitas Animalis augetur, humidum radicale corroboratur, & omnes totius corporis obſtructiones reſerantur, & auferuntur. In Minerali Regno efficaciſſimum eſt remedium imperfectorum Metallorum, dum ea

emen-

emendat, Mercurium Vivum in perfectum Aurum transmutat, & silices, crystallos, ac vitra crystallina in pulchros rubinos, & hyacinthos, colore sed non duritie naturalibus similes, tingendo transmutat. Hæ virtutes commemoratæ omnes in dicta Medicina Universali, seu Auro Potabili perfecte inveniuntur, ob quas etiam jure ac merito Universalis Medicina *nominari debet. Hæc Admirandorum Divinorum, & bonæ, salutarisque Medicinæ studiosos celare nec volui, nec debui.*

FINIS.